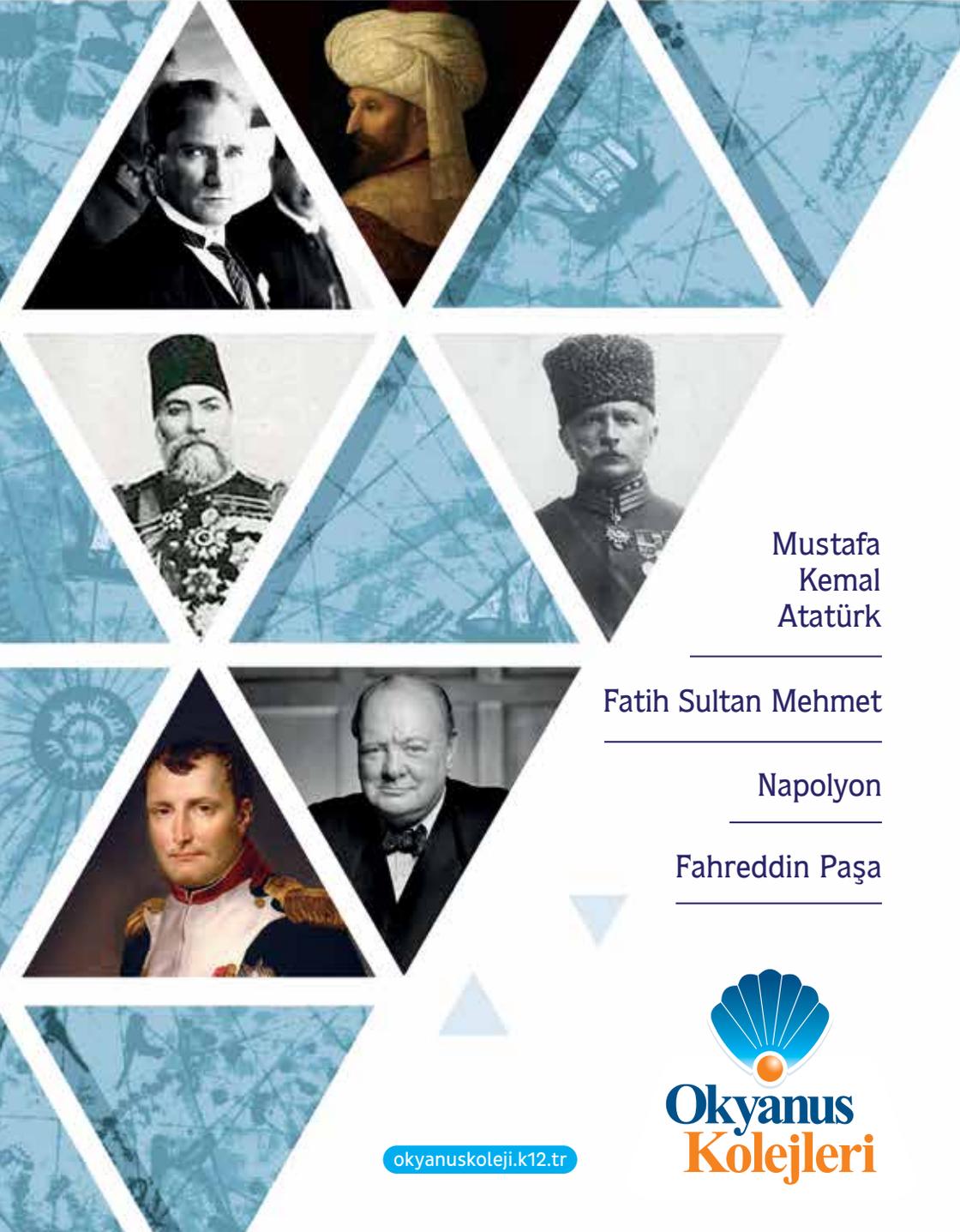

D E R G İ S İ

tarih

4. SAYI
KASIM
2018

TARİHE İZ BIRAKAN LİDERLER

Mustafa
Kemal
Atatürk

Fatih Sultan Mehmet

Napolyon

Fahreddin Paşa

Okyanus
Kolejleri

YIL / SAYI

2018 / 4

GENEL YAYIN YÖNETMENİ

AYLİN GÜRLEK

YAYIN YÖNETMENİ

SELİN YENİCİ

Tarih Öğretmeni

ESLEM TUNA

11/C - Bahçeşehir Okyanus Koleji

YAZI ARAŞTIRMA

RANA DEMİRCAN

BERKE ERDER

YAŞAR ABACIOĞLU

MUSTAFA ŞİMŞEK

YİĞİT HAMZA EKİCİ

ECE SENA TAŞKIN

SELEN UĞURLU

FATİH KARACIK

BERK ÇETİN

ASLIHAN BULUT

GRAFİK TASARIM

NİHAN CAN

İÇİNDEKİLER

3

ÖNSÖZ

4

BÜYÜK İSKENDER

7

JÜL SEZAR

10

ALP ARSLAN

12

FATİH SULTAN MEHMET

14

IV. MURAT

16

NAPOLYON

20

GAZİ OSMAN PAŞA

22

FAHREDDİN PAŞA

24

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

32

ADOLF HİTLER

Bu eserin her hakkı saklı olup tüm hakları Okyanus Kolejleri'ne aittir. Kısmi de olsa alıntı yapılamaz, metin ve soruları aynen değiştirilerek elektronik, mekanik, fotokopi ya da başka bir sistemle çoğaltılamaz, depolanamaz.

Copyright 2015 © Tüm Hakları Saklıdır.

Dünya tarihinde geride **“iz”** bırakmış, insanlığın geleceğini iyi ya da kötü şekillendirmiş çok sayıda kişi yaşamış ve birçok olay yaşanmıştır. Bu insanların arasında milyonlarca insanı öldüreni, dünyayı korkudan titreteni de var; yaptıkları reformlarla demokrasinin temelleri atan, icat ettikleriyle hayatımızı kolaylaştıranlarda...

Yazılarımızı belirlerken; en büyük değil, en etkili olanları, milyonlarca insanın kaderini belirlemiş, medeniyetlerin yükseliş ve çöküşüne sebep olmuş, verdikleri kararlarla ya da icat ettikleriyle tarihin gidişini etkilemiş insanların, tarihteki sıralarına göre bir araya getirmektir. Bu insanlar kendilerinden sonra gelen toplumları etkiledi, yönlendirdi, değiştirdi ve şekillendirdi.

Toplumunu yaratan ve inşa eden şekillendiren en çok liderler ve liderlerin yaratmış olduğu toplumsal dinamiklerdir.

Biz bu sayımızda **“Tarihe İz Bırakan Liderleri”** kronolojik olarak işledik. Tarihsel süreçte yaşamış ve topluma, en başta da Büyük Türk Milleti’nin tarihinde iz bırakan liderlerimizi konu edindik.

Onlar olmasa ne biz ne de Büyük Türk Milleti ne de bu güzel vatan toprağında kurulmuş Türkiye Cumhuriyeti var olabilirdi.

Ruhları Şad Olsun..

Siz okurlarımıza da keyifli okumalar dilerim.

Aylin Gürlek
Tarih Bölüm Başkanı

BÜYÜK İSKENDER

Rana Demircan 9/GSL A - Bahçeşehir Okyanus Koleji

iskender (MÖ.356- 323)-(Daha sonra- Büyük İskender-Megas Aleksandros) İy bir öğrenim gördü. Öğrenmeye ve kültüre büyük önem verdi. Aristoteles gibi paralı öğretmenlerce eğitildi. Olayları çözümlenmekte ustalaştı. Homeros'un İlyada Destanı adlı eserini ömrü boyunca yanında taşımış, hep örnek almıştır. Bu destanda yer alan Aşil(Akhilleus) İskender'in idolüydü. İskender Aşil gibi, savaşlarda düşmana bizzat taarruz eden ve savaşmaktan kaçmayan bir savaşçıydı. Risk alıp düşmanına sürprizler yapardı. Ordusunda birliğe çok önem veriyordu. Ganimetleri bolca dağıtıyordu. Küçük yaşlardan beri kibirli ve gururluydu. Yine de arkadaşlık bağları güçlüydü.Komutan Hephaistion onun ömür boyu dostu ve büyük olasılıkla sevgilisi olmuştur. Busefalos adlı atı da ona hep eşlik etmiştir. İskender'in annesi Olympias dindar bir kadındı. Çapkın tanrı Zeus'un kendini ayarttığını düşünüyordu. Kaba ve nemrut bir kişiliği olan kocasının arkasından entrika çevirmekten geri kalmıyordu. İskender'in babası Babası Makedonya kralı Philip bir düğüne giderken koruması tarafından bıçaklanır. Philip bu cinayetten kısa bir önce evlenmiş,

Olympias geri plana atılmıştır. Olympias'ın cinayetle alakası olduğu düşünülmektedir. Ölen kral Philip ise 100 yıldır süren savaşları bitirerek, Yunanistan birliğini kuran ilk Makedonya kralıdır.

İskender'in büyük bir fatih olacağını başlarda kimse düşünmüyordu. Babası Philip'in aksine İskender nazik ve hoş geçimli bir kişiydi. Herkes ülkesini demir yumrukla yöneten Philip'ten sonra bir kuzunun tahta geçtiğini sandı. Oysa tahta geçer geçmez kundaktaki üvey kardeşini ve birçok devlet adamını öldürmüştür. Genç kral tahtat çıktığında ayaklanmalar başlamıştı. İskender ayaklanan yerlerden Thebes'te binlerce kişiyi katletti. Kalanını da köle olarak sattı. Tüm Yunan şehirlerine çağırılarak bulunarak destek istedi. Bunun karşılığında eski Yunan

site ve kültürlerini kurtarma ve büyük Pers işgalinden kurtulma sözü verdi. Persler ise Yunanlılardan 40 kat daha büyük bir alanı kontrol etmekteydi. Sınırları Balkanlardan Orta Asya'ya kadar uzanıyordu.

İskender MÖ.334'te 45 bin kişilik ordusuyla yola çıktı. Çanakkale Boğazı'nı geçti. Aşil'in mezarını ziyaret etti. Şans getirmesi için Aşil'in kalkanını aldığı söylenir. İlk zaferini 40 bin kişilik bir orduya karşı Biga'da aldı. 1 senede Anadolu'daki eski Yunan şehirlerini fethetti. Pers imparatoru Darius 100 bin kişilik bir ordu hazırlayarak bu ilerlemeye son vermek istedi. Antakya yakınlarındaki İssus'ta karşılaştılar.

İskender'in ordusunun merkezinde Phalanx(falanj) denen 6 metrelik mızraklar ta-

şıyan profesyonel askerler yer alırdı. Aşırı uzun mızrakları sayesinde Persleri sıkıştırıp sayısal üstünlüklerini bertaraf ettiler. Perslerin sayısal üstünlüğü uzun mızrakların ucunda eridi. Bununla birlikte İskender'in savaşa bizzat katılması ve direkt Darius'un merkezini hedef alması savaşı Makedonların lehine çevirdi. Darius ailesini ve maiyetini bırakıp kaçtı.

Mısır İskender'in sonraki durağı oldu. Mısırlılar yıllar süren Pers baskısından sonra İskender'i kurtarıcı olarak gördüler. Onu firavun ilan ettiler. O da Yunan kültürünü buraya yerleştirmek burada İskenderiye adlı şehri kurdu. Ortadoğuda 20'ye yakın Helen kültürünü yansıtan İskenderiye şehri kurulmuştur.

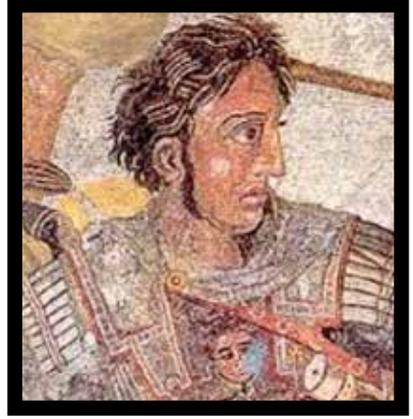
İskender ilahi bazı amaçları olduğuna inanarak fetihlerde yetinmiyordu. Tanrı ilan edilmişti ve bir tanrıyı kimsenin durduramayacağına inanılıyordu. Daha da doğuya ilerlemek hedefindeydi. Darius'un 300 bin kişilik ordusuyla batıya seyrettiğini öğrendi. Irak'ın kuzeyindeki Gaugamela'da karşılaştılar.

20 Eylül MÖ.331'de dünyanın en büyük gücü Pers İmparatorluğu ile Helen Birliği tekrar savaştılar. Daha 26 yaşındaki İskender birliğin kralı ve komutanıydı. Evlerinden 3.000 km uzaktaki askerlerini "sizi Zeus koruyor" diyerek cesaretlendirdi. Savaşı Pers imparatorunun bulunduğu merkeze saldırarak kazandı. Darius'u korkutup kaçırınca stratejik olarak büyük bir zafer elde etti. Pers başkenti Persepolis yağmalanıp yıkıldı

Daha da doğuya ilerlemek istedi. Ordunun ardından sanatçılar, inşaatçılar, açıcılar, mühendisler yığını da ilerlemekteydi. İklim, gerilla saldırılarına ve askerlerin ev özlemine rağmen bölgeye uyum sağlandı. İskender Hephaistion'u sevmesine karşın bir Asyalı kabile reisinin kızıyla, Roxanne ile evlendi. Doğuda koloniler kurdu. Orta Asya ve Hindistan'da on yeni şehir kurdu. Yunan medeniyetinin tohumlarını her yere saçtı.

MÖ.327'de Makedonya'dan 12.000 km. uzaktaydı. Hint kültürünün içine girdiğinde daha da şaşırıyor. Buradaki çeşitliliği merak ediyor, yeni şeyler buldukça daha da keşfetmek istiyordu. Tüm kayıplara ve bilinmezliklere rağmen, efsanevi bir okyanus arayışındaydı. Bunu bulmak için sürekli doğuya gidiyordu. Askerleri artık eve dönmek

isteyince kabul etti. MÖ.324'te askerlerini Makedonya'ya gönderdi.

Daha sonra İskender'in en yakın dostu Hephaistion öldü. İskender büyük bir üzüntü duydu. Arabistan ve Afrika'yı istila etme planları yapmaktaydı. Bu sırada "sıtma" olarak bilinen bir hastalığa yakalanıp öldü. 10 Haziran MÖ.323'te öldüğünde 3 milyon km². lik bir imparatorluk kurmuştu. Bir velayet olmadığı için krallık generaller arasında parçalandı.

Büyük İskender kimdir sorusuna kısaca meraklı, tanrılaşmış, bir çocuk denilebilir. Onun amaçları ancak çocuk hayal gücü ile gerçekleşebilir. Hep Aşil gibi olmaya çalışmış ve doğudaki gizemli okyanusa ilerlemiştir. O dönemde birbirinden habersiz doğu ve batı dünyası arasında bir kültür sentezi oluşturmuştur.

JÜL SEZAR

Berke Erder 11/C - Bahçeşehir Okyanus Koleji

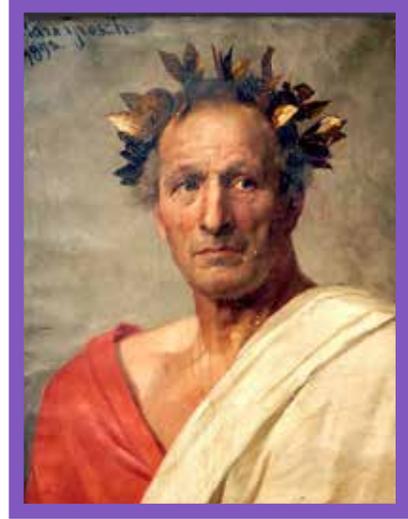

Jül Sezar, MÖ 102 senesinde Roma'da dünyaya geldi. Annesi Aurelia Cotta, babası Gaius Julius'dır. Sezar'ın doğumunda ölen annesinin karnını kesmek suretiyle alındığı için "kesilip alınan" anlamına gelen "Ceasar" ismini aldığı iddia edilir. Ayrıca bugünkü sezaryen işleminin isim babasıdır.

Büyük bir devlet adamı olan Jül Sezar oldukça ünlü de bir yazardır. Sezar politik davranışlarında çoğunlukla halk tarafını tutmuş, Romalı asillerin halk üzerinde baskılarını kaldırmaya çalışmıştır.

Sezar, Rodos'a gemiyle giderken Ege Denizi'nde korsanlar tarafından ele geçirildi. Korsanlar Sezar'ı Antalya'ya götürmüş ve yirmi talent fidye istemişlerdi. Sezar kızmış, "Hayvanlar, ben yirmi talentlik bir esir miyim? Yakaladığınıza iyi bakın, size elli talent getirteceğim ve elinizden kurtulduğumda göreceksiniz, hepinizi astıracağım!" diye bağırıyordu. Antalya'dan Roma'daki ailesine bir mektup göndermiş, para gelinceye kadar korsanların yanında vakit geçirmişti.

Sezar verdiği sözü tuttu. Otuz sekiz günlük tutsaklıktan sonra istenilen fidye gelince özgürlüğüne kavuştu. Sonrasında Milet'e giderek burada birkaç gemi tedarik etti. Kendini esir alan korsanları Antalya açıklarında yakaladı ve onları zincire vurup Bergama'ya getirdi. Asya Valisinin düşüncesi

korsanları köle pazarında satmaktı fakat Sezar'ın düşüncesi çok daha farklıydı. Valinin emrini beklemeden bütün korsanları çarmıha gerdi.

Sezar MÖ. 68 senesinde, Cornelia'nın ölümü üzerine yüksek bir hayat seviyesi ve geniş bir çevresi olan Pompeia isimli genç bir kadınla dünya evine girdi. MÖ 66 senesinde konsüllükten önce gelen bir rütbe olan praetorluğa yükseldi. Bu sırada, Batı Hispania'daki ayaklanmayı bastırarak elde ettiği ganimetler ile borçlarını ödedi. Kendini konsüllüğe seçtirmek için Roma'ya gitti. MÖ 59 senesinde, muhafazakar Marcus Bibulus ile birlikte konsül seçildi. Aynı sene, Pompeius ve Crassus ile anlaşarak Birinci Triumvirlik'i kurdu.

Yeni bir kanunla fakir vatandaşlara ve Pompeius'un terhis edilen askerlerine toprak dağıttı. Vergilerin üçte birini bağışlayarak subayları kendi tarafına çekti. 5 sene içinde kendini Dalmaçya (İllirya), Kuzey İtalya ve Güney Fransa valiliklerine seçtirdi. Kuvvetli rakipleri olan Marcus Tullius Cicero ile Cato'nun Roma'dan uzaklaştırılmasını sağladıktan sonra, MÖ 58 senesinde Galya'ya girdi. Sekiz sene içerisinde Ren nehrinden Pireneler'e kadar bütün ülkeyi ele geçirdi. Zaferle sonuçlanan Galya seferinin ardından Caesar aldığı zengin ganimet ve tecrübeli ordusu sayesinde, Roma'da en güçlü adam oldu.

MÖ. 53 senesinde Craussus'un öldürülmesi ve Pompeius'la Caesar'ın arasındaki ilişkinin bozulması üzerine Birinci Triumvirlik sona erdi. MÖ. 49 yılında senato, Pompeius'un etkisiyle, Sezar'ın ordusunun terhis edilmesini isteyince, Sezar buna kızıp emrindeki 5000 tane askerle Galya ve İtalya sınırını meydana getiren Rubico ırmağının kıyısına geldi. Senato ordusuna komutanlık eden Pompeius ile girişilen bir savaştan sonra Sezar'ın ordusu bütün İtalya'yı egemenliği altına aldı.

Pompeius'u Yunanistan'a kadar takip eden Sezar onu MÖ 48 senesinde Pharphalus'ta yapılan meydan savaşında yendi. Sonrasında Mısır'a gitti. Pompeius, Sezar'ın gözüne

girmek isteyen Mısır Kralı, Pompey tarafından İskenderiye'de öldürüldü. Bu sırada Mısır'a giden Sezar, Kleopatra ile kız kardeşi arasındaki taht kavgasını Kleopatra'nın lehine halletti. Sonrasında Anadolu'ya geçerek burada Ponus Kralı Pharnakes'i mağlup etti. Zaferini senatoya "Geldim, Gördüm, Yendim" şeklindeki ünlü sözünü bildirdi.

Sezar'ın sonraki zaferleri birbirini kovaladı, MÖ 45 senesinde İspanya'da Pompeius'un iki oğlunu yenilgiye uğrattı. Bu başarılarından sonra Sezar, Roma İmparatorluğu'nda bütün yetkinin tek sahibi oldu. Hükümdar ünvanından başka haleflerine geçmek şartıyla imparator ünvanını aldı. Diktatörlüğü 10 sene için uzatıldı. MÖ 45 senesinin Şubat ayında kızı Tullia hayatını kaybetti. Sezar yaşama boyunca bu şoktan kurtulamadı.

Sezar kazandığı yetkileri iyiye kullanarak devlet bakımından çok yararlı islahat yapmış, İtalya şehirlerinin hukuki durumunu bir düzene bağlamış, eyaletlerin idaresini düzeltmiştir. Bu sırada borçlara ait kanunları hafifletmiş, eyalet halkına vatandaşlık ve senatör olabileme yetkilerini tanımış, fakir olanların Kartaca'da ve Korent'te koloni kurmalarını sağlamıştır.

Sezar'ın aldığı bu tedbirler, senatonun yetkilerini ve kuvvetini oldukça sınırlıyordu. MÖ 44 senesinde hayat boyu diktatörlük elde edince, cumhuriyet idaresi yerine monarşist bir rejim kuracağı fikri uyandı. Bunu kabul etmek istemeyen aristokratlar, baş-

larında Brutus ile Cassius olmak üzere, bir suikast hazırladılar. Sezar, MÖ 15 Mart 44'de Roma'da 56 yaşında senatoda iken öldürüldü. Brütüs'ü suikastçılar arasında gören Sezar'ın son sözleri "Sen de mi, Brütüs?" oldu.

Suikastçılar Roma halkına Sezar'ın öldürülmesini büyük bir başarı olarak anlattılar. Fakat, halkın tepkisi beklemedikleri gibi olmayınca Roma'yı terk etmek zorunda kaldılar.

Roma halkı katilleri affetmedi. O sırada, senatonun Sezar'ı öldürenleri bağışladığı öğrenilince halk senatoya saldırdı. Senato ateşe verildi. Sezar'ı öldüren kişilerin başını çeken Brutüs ve Cassias Roma ordusuna karşı savaştılar, fakat yenilmeleri üzerine her ikisi de intihar etti. Roma İmparatorluğu 500 sene boyunca Sezar'ın fetihleri sayesinde gücünü korudu. Yaşadığı çağda en büyük imparatorluğu kuran Sezar'ın ismi, Roma'da "imparator" ile eş anlamlı olarak kullanıldı. İmparatorlara "sezar" denildi.

ALP ARSLAN

Yaşar Abacıoğlu 11/A - Avcılar Okyanus Koleji

Türk tarihinin zafer ayı, ağustos ayıdır. Şan ve şeref dolu tarihimizde, en parlak zaferlerin birçoğu ağustos ayında kazanılmıştır. Gelenek haline gelmiş zaferlerin olduğu bu ayın belki de dönüm noktası 1071 senesidir.

Malazgirt Anadolu'yu Türklere açan ve o gün bugündür Türklerin yapan zaferlerin şahı Malazgirt. Malazgirt Meydan Savaşı, Türk tarihinin en önemli olaylarından biridir. Türklerin ikinci anayurdu olan Anadolu'nun fethini, Osmanlı Devleti'nin kurulmasını sağlamıştır. Türkleri Anadolu'ya getirmiş, Haçlı Seferlerinin başlıca sebebi olmuştur. Bu savaş, Türkleri Asya'nın öbür ucuna getirmiş, Avrupa'nın yanı başında yaşayan bir millet yapmıştır. Bu zaferi Türk milletine kazandıran Anadolu'nun tapusunu Türklere getiren ise Ebu'lFeth yan fetihlerin babası Sultan Alparslan'dır

Sultan Alp Arslan; Selçukluların büyük komutanlarından olan, Horasan Meliki Çağrı Bey'in (ö. Ağustos 1059) oğludur. Doğum tarihini farklı kaynaklar, farklı tarihlerde verseler de Orta Çağ'ın güvenilir tarihçilerinden olan İbnü'l-Esir; Alp Arslan'ın asıl doğum tarihini 1 Muharrem 420 (20 Ocak 1029) şeklinde vermektedir. Tıpkı babası Çağrı Bey gibi cesareti ve korkusuzluğu ile bilinen

Alp Arslan; Horasan hâkimi olan babasının hastalanması üzerine idareyi eline almaya başlamış, vefatı üzerine de Horasan Meliki olmuştur. Babasının ölümünden sonra Horasan Valisi oldu Amcası Tuğrul Bey, 1063'te öldüğü zaman onun vasiyeti üzerine , Alparslan'ın ağabeyi Süleyman tahta çıktı. Ancak Türk beyleri buna itirazda bulunarak Alparslan'ı hükümdar tanımışlardır.

Böylece 27 Nisan 1064 günü 34 yaşında tahta çıkmıştır.

Alparslan Alparslan 27 Nisan 1064'te büyük bir törenle tahta çıkmıştır. Amcasının veziri Amidülmülk'ü azledip, yerine büyük bir devlet adamı olarak tarihe adı geçen Nizamülmülk'ü atamıştır

Kendisiyle taht mücadelesine girişen beylerin hepsini Alparslan, bir bayrak altına toplamayı başardı. Böylece Selçuklu Devleti kuvvetlendi. Şubat 1064'te Alparslan, Bizans İmparatorluğu'nun üzerine yürüdü. Gürcistan'ı zapt ederek ağır vergilere bağladı

Kars ve Ani'yi aldı.. 1065'te Seyhun ırmağını geçti, o bölgedeki hükümdarlarla dostluk anlaşmaları yapan ve Anadolu'ya yönelen sultanın bu yönde hızlıca ilerlemesi. Bizans İmparatorluğu'nu telaşlandırmaya fazlasıyla yetmişti. İmparator Romanos Diyojenes

Türklerin Anadolu'da ilerlemesini durdurmak için ordusunu toplayıp sefere çıkma kararı aldı.

1070 yılında Alparslan, Horasan ve Irak ordularının başında Azerbaycan'a girip sınır-daki kaleleri fethetmesi Selçuklu Bizans savaşının kaçınılmaz kısmını da beraberinde getirmişti.

1071 yılı 26 Ağustos Cuma günü askerlerini toplayan Alparslan atından inerek; "Ey askerlerim! Eğer şehid olursam bu beyaz elbise kefenim olsun. O zaman ruhum göklere çıkacaktır. Benden sonra Melikşah'ı tahta çıkarınız ve ona bağlı kalınız. Zaferi kazanırsak istikbal bizimdir."

Alparslan son derece zekice bir savaş taktiği planlamıştı. Hilal şeklinde yaydığı ordusuyla akşama kadar Malazgirt meydanında büyük bir savaşın temelini atmış, Türk tarihine de damga vuracak Hilal Taktiği'nin en iyi kullanımını sergilemişti

26 ağustos 1071'de Malazgirt ovasında yapılan savaş, Türk ordusunun zaferi ve Romanos Diogenes'in esareti ile bitti. Bu savaşta 54.000'e yakın Selçuklu ordusuna karşı yaklaşık bunun iki mislinden fazla Bizans ordusu yer almıştı. İslâm ve Türk tarihinin en önemli olaylarından biri olan ve Türklerin Anadolu'yu baştan başa açarak yerleşmelerine sebep bu savaş Alparslan tarihin en büyük devlet adamlarından biri olarak tarihe geçirmiştir.

Alparslan malazgirt seferinden sonra 200 bin kişilik ordusuyla Türkistan seferine çıkmıştır. Amacı Selçuklu Devleti'ni tehdit eden

Karahanlıları tamamen ortadan kaldırmaktı.

Sultan Alparslan, Karahanlı topraklarında bir süre kuşatmaya direndikten sonra teslim olarak huzura kabulünü isteyen Barzam Kalesi kumandanı Yûsuf Hârizmî) tarafından, çizmesine sakladığı küçük bir hançerle vurularak ağır şekilde yaralandı, dört gün sonra da 24 Kasım 1072'de şehit olmuştur.

Prof. Dr. Erol Güngör'ün dediği gibi, eğer Türk ve İslam tarihinin dokuz yüz yıllık kaderini çizen tek bir insan göstermek mümkün olsaydı, hiç şüphesiz Alp Arslan olurdu.

Alp Arslan çok cesur bir komutan, üstün yarıdılışlı bir hükümdardı. Genç yaşta ölmeseydi büyük bir dünya hükümdarı olabilirdi. Öldürüldüğünde henüz 40'lı yaşların başındaydı. Fakat, yaklaşık 8 yıl süren hükümdarlık döneminde, Anadolu gibi cennet bir coğrafyayı Türk milletine kazandırarak burayı 1071 den beri Türk yurdu yapmış ve Anadolu'nun Türkiye olarak anılmasını sağlamıştır.

FATİH SULTAN MEHMET

Mustafa Şimşek 11/A - Çekmeköy Okyanus Koleji

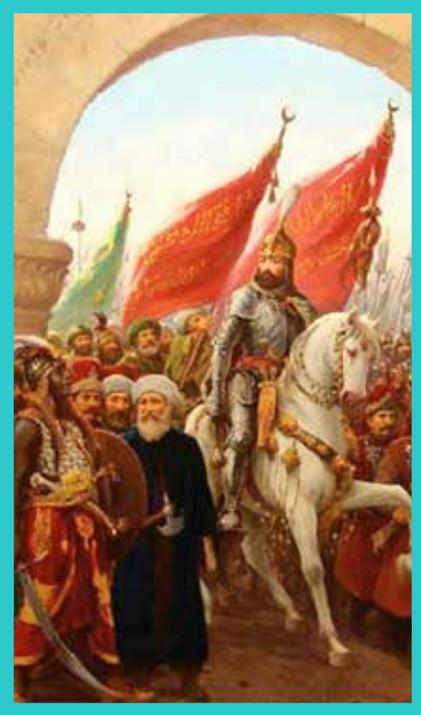
Osmanlı padişahlarından II. Murat'ın oğlu olan Mehmet o dönem Osmanlı başkenti olan Edirne'de 1432 yılında dünyaya geldi. Dönemin ünlü alimleri olan Molla Gürani, Molla Hüsrev ve Akşemsettin'den dersler aldı. İyi bir eğitim görerek Türkçe dışında Rumca, Latince, Sırpça, Arapça dahil 7 dil öğrendi. Sanata ve sanatçıya düşkün olup alimlere değer verdi. Padişahlığı sırasında başka ülkelerdeki bilim adamları ve sanatçıları Topkapı sarayına davet etti. Bunlardan en ünlüleri astronomi bilgini Ali Kuşçu idi. Ali Kuşçu, Timur devletinde görev yaparken Fatih'in daveti üzerine İstanbul'a gelmiş geldiği yol kadar fatih tarafından mükafatlandırılmıştır. Bir diğer önemli kişi ise İtalyan ressam Gentile Bellini 1469-1472 yılları arasında Osmanlı sarayında yaşamış fatihinin birçok portresini ve madalyonunu yapmıştır.

Fatih'in ilk tahta çıkışı 12 yaşındayken babası II. Murat kendi isteği ile tahttan çekilmesi ile oldu. Babası tahtı küçük yaştaki oğluna bıraktı. Ancak Haçlılar'ın bunu fırsat bilmesi, 1444 Varna Savaşı'nın yaşanmasına neden oldu. Savaştan önce Fatih babasına mektup yazarak, "Eğer sen padişahsan gel ordunun başına geç, ama eğer ben padişahsam em-

rediyorum ordunun başına geç." Diyerek onu başkente çağırdı. Bu mektup üzerine savaşta II. Murat komutan olarak savaştı, savaş bittiğinde ise tahtta yeniden oturmaya başladı ve 1451de ölene kadar tahtta kaldı.

Ölümünden sonra Mehmet ikinci kez Osmanlı tahtına geçti. İlk saltanat dönemi küçük yaşta olmasından ve devlet adamlarının kendini desteklememesinden dolayı pek parlak değildi. Bu sebeple kendini ispat etmesi Varna zaferinden daha büyük bir zafer kazanması gerekiyordu. Mehmet'in hedefi büyüktü ve nihai amacı, daha önce bir çok kez farklı uygarlıklar ve babası II. Murat tarafından iki kez kuşatılmış olan İstanbul'u fethetmekti. Fatih İstanbul'u alarak Hz. Muhammed'in "Kostanniyye elbet bir gün fet-holanacaktır, onu fetheden asker ne güzel asker, onu fetheden komutan ne güzel komutandır." sözüne nail olmak istemekteydi.

Fatih tahta çıktığı 1451 yılından 1453 yılına kadar 2 yıl boyunca İstanbul'un fethi için hazırlık yaptı. Boğazın en dar noktası olan ve daha önce Yıldırım Bayezid'in yaptırdığı Anadoluhisarı'nın karşısına Rumelihisarı'nı yaptırdı. Bizans'a gelecek yardımları engellemek için ardından 400 parçalık donanma

hazırlattı. Bizans'ın surlarını geçmek duvarda gedikler açmak öyle kolay değildi, bunun için günlerce çalıştı ve şahi topları denilen büyük topların çizimini yaptı. Top döküm ustası Macar Urban ile birlikte döküm işlerini tamamladı.

23 Mart 1453'te ordusuyla birlikte Edirne'den hareket etti. 5 Nisan'da Topkapı'ya gelen Fatih Sultan Mehmet, 6 Nisan'da savaş planına sadık kalarak top ateşine başladı. Bu zamana kadar geçilmez denilen surlarda şahi topları, büyük gedikler açmayı başardı. Bu arada Bizans da hazırlıklarını tamamlamış, Haliç'in ağzına demir zincir çekerek Osmanlı donanmasının yolunu kapatmıştı. Fatih ise 400 parçalık donanmayı yağlı kazıklar üzerinden karadan yürüterek bugünkü Kasımpaşa'dan aşağıya denize indirmeyi başardı. Uzun süren mücadelelerin sonunda 29 Mayıs 1453'te ise Fatih hayallerini gerçekleştirdi, İstanbul'u 21 yaşında fethetti.

Osmanlı Devleti İstanbul'un fethi ile başkentini İstanbul'a taşıdı. II. Mehmet'e fetheden anlamında "FATİH" unvanı verildi. Bin yıllık Bizans devleti yıkıldı. Fatih bu başarısı ile hem dünya tarihini hem Türk tarihini değiştirdi. Ortaçağ sona erdi, Yeniçağ başladı. Bu yüzden Fatih'e çağ açıcı çağ kapatan padişah denmeye başlandı.

Ekonomik açıdan da bu fetih Osmanlı Devleti'ni ihya etti. Devlet hazinesi en parlak dönemlerini yaşadı ve ilk altın para bu dönemde bastırıldı. Fatih, İstanbul'u fetihden sonra yağma ettirmeyerek şehri koruma altına aldı ve şehre yeni güzellikler de kattı. Onun döneminde yapılan Topkapı sarayı, Eyüp Camii ve kendi adına yaptırdığı Fatih Camii günümüzde de varlığını sürdürmeye devam etmektedir.

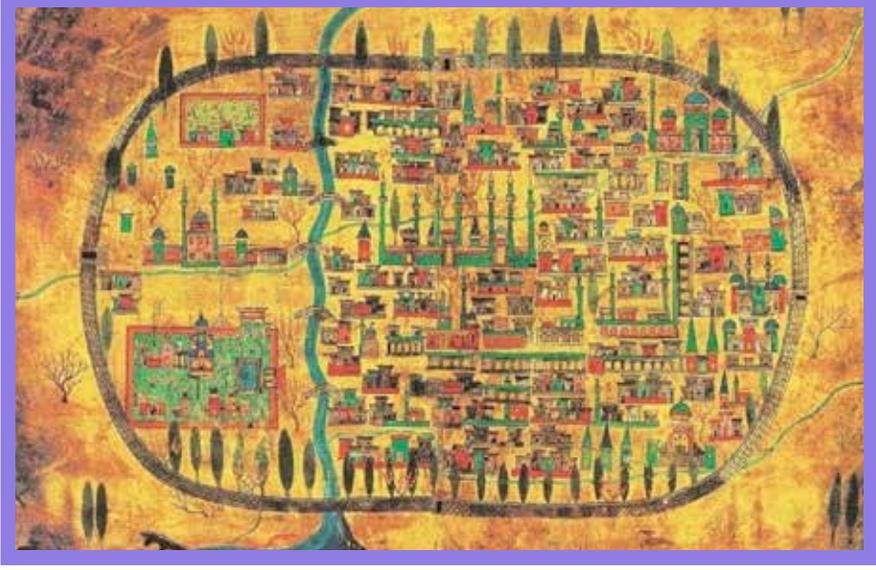
Fatih Sultan Mehmet sadece İstanbul'u almakla kalmadı. Balkanlarda Sırbistan, Arnavutluk, Eflak-Boğdan, Bosna Hersek; denizlerde Mora, İmroz, Taşoz, Semadirek, Midilli, Limni, Eğriboz adalarını fethetti. Anadolu'da da Amasra, Sinop, ve Trabzon Rum imparatorluğunu, ayrıca Karadeniz'de de Kırım'ı alarak Karadeniz'i bir Türk gölü haline getirdi. 1473'te Akkoyunlu devleti hükümdarı Uzun Hasan ile Otlukbeli savaşını yaptı. Bu savaşta da Fatih ne kadar iyi bir komutan olduğunu bir kez daha gösterdi ve savaşı kazanarak yaşadığı dönemde kendinden daha güçlü bir sultan olmadığını kanıtladı.

İstanbul'u aldıktan sonra Roma'yı almak için harekete geçip İtalya'da Otranto Kalesi'ni de aldı ancak İtalya'nın devamını fethetme ömrü yetmedi. 3 Mayıs 1481'de genetik bir hastalık olan gut sebebi ile Gebze'de vefat etti. Naaşı Fatih Camii'nde bulunan türbesine defnedildi. Yerine oğlu II. Bayezid padişah oldu.

IV. MURAT (1623-1640)

Yiğit Hamza Ekici 9/A - Çekmeköy Okyanus Koleji

On Yedinci Osmanlı padişahı olan IV. Murat, I. Ahmet ve Mahpeyker Valide Sultan (Kösem Sultan)'ın oğlu olarak 1612 tarihinde İstanbul'da doğdu. 5 yaşındayken babası ölen Murat, amcası I. Mustafa'nın ve ağabeyi II. Osman'ın ardından henüz 11 yaşında 1623'te Osmanlı tahtına çıktı. Küçük yaşta tahta çıkmasıyla devlet yönetimi 1632'ye kadar annesi Kösem Sultan ve devlet adamlarına kaldı. Bu zamanda devlet yapısını ve yöneticiliği öğrenen IV. Murat, 1632 yılında zorbalardan çıkardığı isyanı bastırarak yönetimi eline aldı.

Hükümdarlığın ilk dönemlerinde devlete karşı isyan eden Abaza Mehmet Paşa isyanını bastırıldı. Abaza Mehmet Paşa IV. Murat tarafından bağışlanarak Bosna Beylerbeyliği'ne atandı. (1628)

1623'te İran Şahı Şah I. Abbas, Bağdat'ı Osmanlı Devleti'nden geri alınca I. Bağdat Seferi'ne çıkıldı ancak kuşatma başarılı olmadı.

1932 yılında zorbalardan İstanbul'da isyan eden 17 devlet adamının kellesi isteyerek IV. Murat'ı tahttan indirmek ve yerine kardeşlerini geçirmek istedi. Bu olay, IV. Murat'ın yönetimi yalnızca kendisinin üstlenmesi gerekti-

ği kararına yol açtı ve zorbalara karşı isyanı kanlı şekilde bastırarak 1632'de yönetimi ele geçirdi.

1634'te Osmanlı himayesinde bulunan Kazaklarla Lehistan arasındaki sorun nedeniyle Lehistan ile yeni bir antlaşma yapıldı.

1635'te IV. Murat, Revan seferine çıkmak üzere İstanbul'dan Sivas üzerine yola çıktı. Buradan Kars üzerine İran'a girerek Revan Kalesi'ni kuşattı. Önce balyemez toplarla kalede gedik açıldıktan sonra genel saldırı emri verildi. Revan Kalesi 8 gün direndikten sonra teslim oldu. İran üzerine ilerlemek isterken hastalanınca önce İran'a, oradan da İstanbul'a döndü. Padişahın İstanbul'a dönmesini fırsat bilen İran Şahı Şah Safi, 1636'da Revan Kalesi'ni geri aldı.

Bunun üzerine IV. Murat, 2. Bağdat Seferi için hazırlıklara başladı. 1638'de İstanbul'dan yola çıktığı ordu ile Anadolu'daki isyanları bastırarak Bağdat'a geldi. İran Şahı'nın gönderdiği seçkin birlikler mağlup edilerek Bağdat kuşatıldı. Kale dayanamayıp teslim oldu ve Bağdat fethedildi. Yapılan barış görüşmeleri sonrasında 1639'da İran ile Kasrı Şirin Antlaşması imzalandı. Buna göre Van, Bağdat, Basra ve çevresi Osmanlı Devleti'ne

bırakıldı. Bu antlaşma ile günümüze kadar değişmeyen Türkiye İran sınırı çizildi.

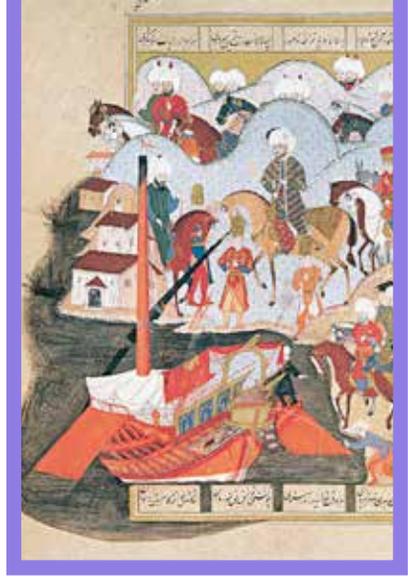
Seferin sonunda İstanbul'a döndüğünde seferin anısına Topkapı Sarayı'nın bahçesine Bağdat ve Revan köşklerini yaptırdı.

Bu dönemde IV. Murat, Kırım sorunuyla da uğraşmak zorunda kaldı. Osmanlı yönetimine bağlı Şahin Giray, Osmanlı topraklarını yağmalayınca 1628'de görevden alındı. Bundan sonraki senelerde de Rus Çarlığı'nın da desteklediği Kırım beyleri ve Kazaklar ile uğraşan IV. Murat, 1640'ta ölünceye kadar Karadeniz'e kuvvetler göndererek bölgeyi hakimiyet altına almaya çalıştı.

1639'da hastalanan IV. Murat, sağlığı düzeline Venedik üzerine sefere çıkmayı hedefledi ancak bu isteğini gerçekleştirmedi

Zor dönemlerde başa geçen IV. Murat, aldığı kararları acımasız biçimde uygulayarak yönetimini sağlamlaştırdı. İsyanlar yenice-rilerin toplanma noktası olan kahvehaneler çıkartılan fermanla 1634'te yasaklandı. Yine aynı fermanla her türlü içki ve tütün alımını, satımını ve içilmesini de yasakladı. Bu karara uymayanları, hatta sadece içenleri değil içtiğinden kuşkulananları bile idam ettirdi. Buna rağmen İstanbul'daki içkiciler bu yasağa uymayarak mahzenlerde, kayıklarda ve açık denizlerde yasağa uymayarak içkiye ve tütüne devam etmişlerdir.

İçki ve tütünü yasaklamasına rağmen kendisinin içki alışkanlığı yüzünden sağlığı bozul-

du ve genç bir yaşta, 28 yaşında siroz hastalığı nedeniyle İstanbul'da hayatını kaybetti. İstanbul Sultanahmet'te bulunan I. Ahmet türbesine gömüldü. Yerine en küçük kardeşi olan Sultan İbrahim Osmanlı tahtına geçti.

Muradi mahlasıyla şiirler yazan IV. Murat, bilim ve sanatın yeniden değer kazanmasında da etkili oldu. Yine de bu dönemde, kendisine yazdığı hicivler yüzünden Türk şiirinin usta ismi Nef'i idam ettirildi

IV. Murat'ın hükümdarlık yıllarında İstanbul'da 2 önemli bilimsel olay yaşandı. Bunlardan ilki, Galata Kulesi'nden Üsküdar'a kadar taktığı kanatlarla uçan, dünyanın ilk uçan kişisi olan Hezarfen Ahmet Çelebi'dir. Bu başarılarından dolayı padişah tarafından kendisine armağanlar verildi.

Diğer bir olay da Evliya Çelebi'nin Seyahatnamesi'nde anlattığına göre, Lagari Hasan Çelebi, kendi icadı olan fişekle 300 m kadar gökyüzüne yükselmiş,20 saniye boyunca havada kalmayı başarmış ardından da denize inmiştir. İnşini gerçekleştirdikten sonra padişaha "padişahım seni Hüda'ya ismarladım" diyerek bir kese altınla ödüllendirilmiştir.

İstanbul'da sık sık kıyafet değiştirerek halkın arasına karışarak emirlerine uyulup uyulmadığını denetlerdi. Son derece kuvvetli ve heybetli olduğu bilinen IV. Murat'ın sürekli ok ve yay talimleri yaptığı bilinmektedir. Yine kendisinin yaklaşık 250 kiloluk gürzü sallayarak idman yaptığı söylenir.

NAPOLYON BONAPART

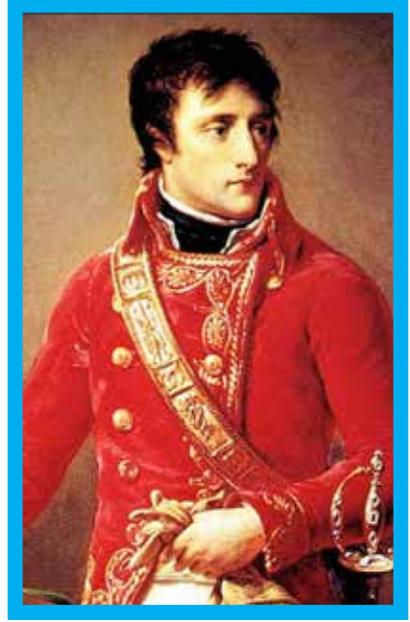
Ece Sena Taşkın 11/C - Kemberburgaz Okyanus Koleji

Napolyon, Korsikalı orta halli ve İtalyan asıllı bir ailenin çocuğuydu. 15 Ağustos 1769 da Alaccio şehrinde doğdu. Beşi küçük yaşta ölmüş, sekizi kendisi ile birlikte yaşamış on üç kardeşten biridir. Dokuz yaşında iken ailesi Fransa'ya taşındı. Bonapart, kardeşi Jozef'le birlikte Oton ve Briyen mekteplerinde, hükümetin yardımı ile parasız olarak okutuldu. 1785 yılında Harp Okulunu bitirdiği zaman 16 yaşında İdi.

Napolyon'un ilk şöhreti, 1793 yılında, Toulon şehrinin İngilizlerden geri alınmasındaki zaferi ile başladı. Bu işi bir türlü beceremeyen büyük kumandanlardan sonra, topçu yüzbaşısı olan Bonapart'ın İngilizleri mağlup ederek şehri geri alması, Fransa'ya beklediği müstakbel bir hükümdarı tanıtmış oldu. Bu başarısından sonra yüzbaşılıktan generalliğe yükseldi. Zaferleri zaferler izledi. İtalya savaşı ve Fransa'nın bütün komşuları ile yapılan harpler, Napolyon'u milli bir kahraman olarak kalblere yerleştirdi.

Napolyon Bonapart'ın Osmanlı İmparatorluğuna ve ülkesine karşı izlediği politika çok değişik olmuştur. Madalyonun bir tarafında dostluk, diğerinde tehdit kokusu vardır. Yeni general olduğu sıralarda, İstanbul gitmek, Osmanlı ordusunda eğitim görevi alarak şöhret sağlamak arzusunda idi. Bonapart'ın

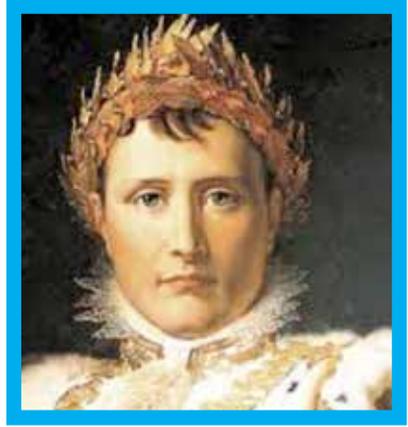
Mısır'ı istilâsı sırasında da Osmanlı İmparatorluğunun aleyhine tek kelime söylememesi ve kendisini III. Sultan Selim'in vekili gibi göstermesi dikkate şayandır. Ancak Babalî'nin kendisine gönderdiği bu konuda müspet cevaplar olmamıştır. O Mısır'da İslâm âlemini okşayıcı nutuklarla elde etmek, Müslümanlara aşırı muhabbet göstererek gayesi meçhul olan bir politika gütmekte idi.

MISIR SEFERİ

Bonapart, Mısır'ı istilâsını, Osmanlı'ya bir hizmet olarak yorumluyor, asıl maksadının İngilizlerin elinden Hindistan yolunun alına-

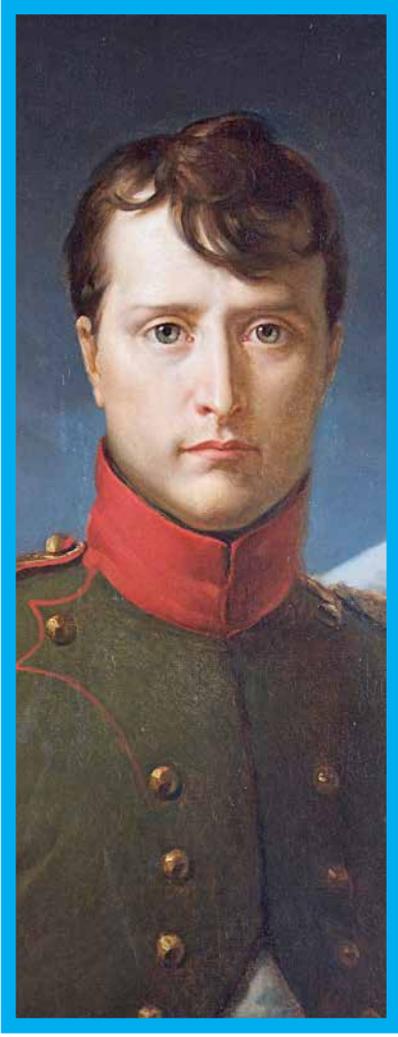
rak Şark ticareti üzerinde Fransa'ya öncelik tanıyacak bir durumu hazırlamak ve aynı zamanda Mısır'daki kölemenlerin Fransız tarcilerine yaptıkları fena muameleleri cezalandırmak gayesi olduğunda ısrar ediyordu. Bereketli Nil vadisinden faydalanılmak için mutlaka Mısır'ı işgal edilmesini Direktuvar idaresine 23 Aralık 1797 tarihli mektubu ile Napolyon tavsiye etmişti. Mısır seferinin hazırlıklarını haber alan Osmanlı İmparatorluğunun Hariciye Nazırı (Reisül Küttap) Atıf efendi, İstanbul'daki Fransız maslahatgüzarını çağırarak durumu sormuştu. Fransa hariciyesinden İstanbul sefaretine gelen 1798 Mayıs tarihli cevapta, Osmanlıya karşı hiçbir düşmanlık hissi bulunmadığı belirtilerek bu hareketin kölemenlere karşı ve İngilizlere karşı yapıldığında ısrar olunuyordu. Babiali, bu gerekçeyi benimsemedi ve Fransız askerlerinin Mısır'a girmesi hâlinin harp sebebi olarak niteleneceğini bildirdi. Fakat Napolyon kararını vermişti. 38 bin kişilik silahlı top ve levazımatı ile birlikte Mısır topraklarına ayakbastı. Hâlbuki Fransa, Osmanlı'nın dostu idi. Bir taraftan da Rusya ile İngiltere ve Avusturya devletleri Napolyon'un Mısır'a ayak basmasını yakından izlemekte ve Osmanlı devlet adamlarını tahrik etmekteydiler. Napolyon, Mısır'a girişinde büyük bir mukavemet görmedi. İlim ve din adamlarına teveccüh göstererek kendisinin İslâm dinini çok sevdiğini ve padişahın dostu olduğunu ima eden konuşmalar yaptı. Eşsiz hitabesinin ve propagandasının etkileri kısa zamanda görüldü. Gittiği bazı yerlerde kendisini (Sultanların sultanı) diye karşılayanlar bile oldu. III. Selim 'in rızası ile Mısır'a geldiğine halkı inandırmak için tahsil ettiği vergilerin bir kısmını İstanbul'a gönderdi. Hatta Mısır'daki darphaneyi tamir ettirerek III. Selim namına para bastırdı. Buna paralel olarak Müslümanların rahatça hac vazifelerini yapmaları için tedbirler aldı.

Fransızların İskenderiye'deki büyük donanması İngilizlerin baskınına uğrayarak kısmen batırıldı ve yakıldı. Osmanlı hükümeti, bu başarısından dolayı İngiliz donanmasının amirali Nelson'a (gerdanlık) ve 2000 altın göndermek suretiyle tebrik etti. Babiali bocalamakta idi. Napolyon'un üzerine sefer hazırlığı yapamadığından Fransa'ya ilânı harb edemedi. Ancak, Fransa ile kısa müddet de olsa münasebetini kesti ve İstanbul'daki elçilik kapısındaki armayı kaldırttı. Mısır'daki valimiz, Napolyon'a karşı idi. Fakat onun askerî kuvvetine karşı duracak durum → da değildi. Suriye'de muazzam bir ordu hazırlı-

ğına geçen Cezzar Ahmet Paşa, Bonapart'ın üzerine yürümek için plân hazırlamakta idi. Bonapart, Osmanlı ordusunu dağıtmak maksadı ile bir kısım askeri ile Suriye'ye girdi. Türk ordusunun mukavemeti karşısında Akkâ'dan ileri gidemedi, büyük zayıat vererek 18 Haziran 1799 tarihinde peri çekildi. Bu muharebede pek çok Fransız askeri açlık, susuzluk ve hastalıktan telef olmuştu. Bonapart, Türklerle uzlaşma yollarını arıyordu.

Fransa ile Osmanlı arasında 9 Ekim 1801 tarihinde yeni bir anlaşma imzalandı ve bunu 25 Haziran 1802 tarihli bir anlaşma takviye etti. Napolyon Mısır'dan Paris'e döndü ve hükümet idaresini ele geçirdi. Büyük zaferlerle Fransa'nın bütün komşularını yıldırarak Avrupa'ya hâkim oldu.

NAPOLYON'UN SAVAŞLARI

I. KOALİSYON SAVAŞI

I. Koalisyon, 1792 yılında 1. Fransa Cumhuriyeti'ne karşı Büyük Britanya, Avusturya Arşidüklüğü, Prusya Krallığı, Sicilya ve Piemonte tarafından oluşturulan ilk koalisyondur.

Napolyon, 12 Nisan 1796 tarihinde Alpler'i aşarak Kuzey İtalya'ya saldırıya geçti. Avusturya ve Piemonte ordularını yenilgiye uğrattıktan sonra Ocak 1797'de İtalya'daki Avusturya askeri varlığını püskürterek Viyana üzerine yürüdü. Napolyon, hızlı manevralarıyla, "yerinde ikmal" prensibiyle, topçu bataryalarıyla savaş alanına hâkim olmasıyla parlak başarılar sağladı.

Avusturya'nın ateşkes istemesi üzerine, 18 Nisan 1797 tarihli "Leoben Ateşkes Anlaşması" imzalanıp askeri çarpışmalar sona

erdirilmiştir. Modern İtalya'nın Udine şehri yakınındaki Campo Formio köyünde ("Campofornio"da) barış görüşmelerine başlanmıştır. Ancak görüşmeler uzamış, Campo Formio Antlaşması olarak anılan antlaşma 17 Ekim 1797 tarihinde imzalanmıştır. Bu antlaşma, 1. Koalisyon'un da sonu olmuştur. Fransa'ya ise sadece Kuzey İtalya'da değil, antlaşma koşulları gereği Hollanda'da da toprak sağlamıştır. Özellikle Kuzey İtalya'daki kazanımlar önemlidir. Venedik kontrolündeki Ege adaları ve Venedik donanması Napolyon'a geçmiştir.

Napolyon, İtalya Seferi'nde, "yerinde ikmal" prensibini izleyerek Direktuar yönetimine fazlaca bir yük olmadığı gibi, bölgeden topladığı ağır vergilerle de önemli ölçüde bir mali kaynak yaratmıştır. Böylece hem askeri hem de politik olarak sivrilmesini sağlamıştır.

II. KOALİSYON SAVAŞI

II. Koalisyon, Büyük Britanya, Rusya İmparatorluğu, Osmanlı, Napoli, Portekiz ve Avusturya Arşidüklüğü ittifakıyla oluşturulmuştur. Başlarda başarılı sonuçlar elde ettirirse de ortak bir strateji izleyemediler ve koalisyon başarılı olamadı.

Napolyon, 14 Haziran 1800 tarihinde, Marengo Muharebesi olarak tarihe geçen bu muharebede, gün içinde savaşı kaybetmiştir ama generallerinden Desaix komutasındaki bir kolordunun tam zamanında yetişmesiyle günü zaferle kapatmıştır.

9 Şubat 1801 tarihinde imzalanan Luneville Antlaşmasıyla Avusturya, İtalya, Hollanda ve İsveç, Fransız hegemonyasını kabul etmişlerdir. Bu antlaşma II. Koalisyonun sonu olmuş ve Büyük Britanya'yı savaşta yalnız bırakmıştır.

III. KOALİSYON SAVAŞI

1804 yılında imparator olan Napolyon, bütün bu koalisyonlarda asıl gücün Büyük Britanya'yı olduğunu gayet iyi bilmektedir. Büyük bir donanma ve güçlü bir ordu

oluşturarak Büyük Britanya'yı istila etmek ve sorunu çözmemeyi planlamaktadır. Ancak Fransız donanması, Lord Horatio Nelson komutasındaki İngiliz donanması karşısında Trafalgar Muharebesi'nde ağır bir yenilgiye uğramıştır.

IV. KOALİSYON SAVAŞI

Prusya Krallığı, Rusya İmparatorluğu, Saksonya, İsveç ve Büyük Britanya arasında oluşturulmuştur. Napolyon, Rus ordularını 7-8 Şubat 1807 tarihinde Eylau Savaşı'nda, 14 Haziran 1807 tarihinde de Friedland Muharebesi'nde de yenilgiye uğrattı. Bu savaşların ardından Rusya'yla 7 Temmuz 1807 tarihinde yapılan Tilsit Antlaşması ile Rusya da savaştan çekilmiş oldu. Ayrıca bu anlaşma uyarınca Osmanlı ve Rus İmparatorlukları himayesindeki Yedi Ada Cumhuriyeti de Fransa'ya bırakıldı.

V. KOALİSYON SAVAŞI

V. Koalisyon, Avusturya İmparatorluğu ve Büyük Britanya arasında 1809 yılı başlarında oluşturulmuştur. 5 Temmuz 1809 tarihinde başlayan ve yine iki gün süren Wagram Muharebesi ise Fransız ordularının zaferiyle sonuçlanmıştır. 14 Ekim 1809 günü imzalanan Viyana Antlaşması ile V. Koalisyon da fiilen sona ermiş oldu.

RUSYA SEFERİ (VI. KOALİSYON)

Rusya, V. Koalisyon'da yer almamıştır. Bu, Tilsit Antlaşması'nın sonucudur. İngiltere'nin uyguladığı deniz ablukası Rus ekonomisi için de ciddi sonuçlar yaratmaktaydı. Rusya'nın Tilsit Antlaşması'nı yok sayarak taraf değiştirmesinde bu ekonomik sıkıntıların etkisi olmuştur. Rusya'nın savaşa girmesiyle savaşın seyri değişmiş, yenilmez olarak nitelendirdikleri Napolyon Orduları yenilgiye uğratılmıştır.

Leipzig Muharebesi, 16-19 Eylül 1813 tarihlerinde gerçekleşen, tarihte "Ulusların Savaşı" olarak da bilinen bir savaş olmuştur. Napolyon'un 195 bin kişilik ordusu, Koalisyon güçlerinin 365 bin kişilik ordusu karşısında

tutunamamıştır. Napolyon, dört kolorduyu ve Alman prenslerinin desteğini yitirerek savaş alanından çekilmek zorunda kalmıştır.

1813 Ekim'inde Leipzig'de yenik düşmüştür. Düşman kuvvetleri 1814'te Paris kapılarına dayanınca görevinden ayrılmak zorunda kaldı ve Elbe adasına sürgüne gönderilmiştir. Elbe adasından kaçmış ve gizlice Paris'e dönmüştür. Halk desteklemiş 7 Mart 1815'te ise tahtına geri dönmüştür. Böylece Napolyon ikinci kez tahta çıkmıştır. Bir ordu toplayarak Belçika'ya saldırmış ancak haziran ayında İngiliz ve Prusya kuvvetleri tarafından Waterloo'da büyük bir yenilgiye uğratılmıştır. Paris'e dönünce de tahtına ikinci kez veda etmek zorunda kaldı. Amerika'ya kaçmak istediysen de başarılı olamamış ve İngilizlere teslim olmuştur. İngilizler onu Atlantik'teki St. Helena Adası'na götürmüştür. 5 Mayıs 1821 yılında ölene kadar orada yaşamıştır.

KAYNAKÇA

TOROS, Taha: "200. Doğum Yılında Napoleon"; Cumhuriyet Gazetesi, 19 Ağustos 1969

John Meriman, 7. Ders: Napolyon, Türkiye Bilimler Akademisi Ulusal Açık Ders Malzemeleri: HIST 202: Avrupa Uygarlığı, 1648-1945

SANDER, Oral: Siyasi Tarih – İlkçağlardan 1918'e web.itu.edu.tr/~ozcanm/kim/Napoleon.pptx

GAZİ OSMAN PAŞA

Selen Uğurlu 11/B - Beykent Okyanus Koleji

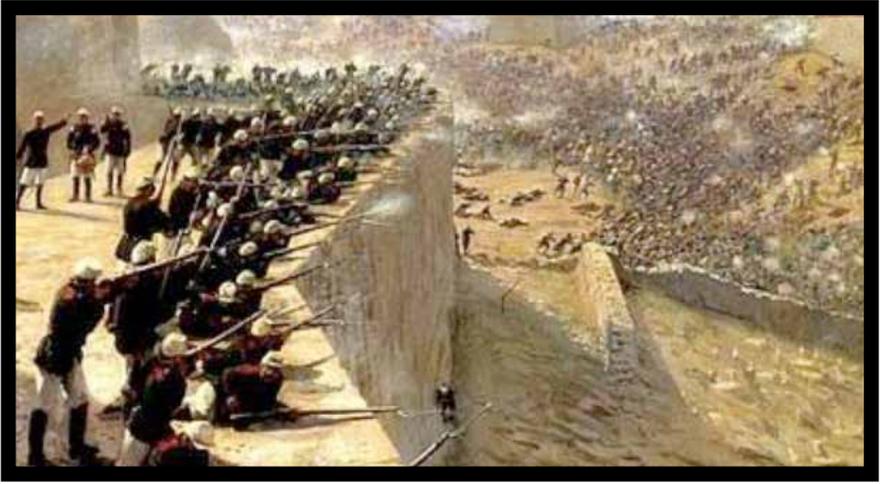
Yağcıoğulları ailesinin bir ferdi olarak 1832'de Tokat'ta doğan Osman Paşa, Beşiktaş'taki Askerî Rüştiye'de ve Kuleli Askerî İdâdîsi'nde okudu. Kara Harp Okulu'nu 20 yaşında ikincilikle bitirdi ve Harp Akademisine girdi. Kırım Savaşı'nın çıkması üzerine Tuna Cephesine gönderildi. Burada 4 yıl kalarak teğmen rütbesine, savaşın sonunda ise yüzbaşı rütbesine terfi etti. Erkân-ı Harbiye-i Umumiye Riyaseti'nde çalıştığı zamanlarda ile kadastro usulünde haritasının çizilmesi kararlaştırıldığından, Bursa ilinden başlanması üzerine bu göreve askeri temsilci olarak tayin edildi. 1861 yılında Teselya'da, Yenişehir'de ve Cebel-i Lübnan'da görev aldı. Girit İsyanı'nın başlaması üzerine Girit'e tayin edildi. 1866'da Girit'teki çalışmalarından dolayı Müşir Ömer Lütfi Paşa'nın takdirini kazanarak Miralay rütbesine terfi etti.

Bir süre sonra Yemen'e gönderilen Osman Paşa buradaki görevlerinin ardından Paşa rütbesiyle 1875 yılında Rumeli'de bulunan 5. Ordu'ya bağlı Manastır Fırka Komutanlığı'na tayin edildi. Buradaki başarılı çalışmalarından dolayı Ferik rütbesine terfi etti. 27 Haziran 1876 tarihinde Sırbistan Prenslüğü'nin, Osmanlı İmparatorluğu'na ultimatom vermesi sebebiyle başlayan 1876-1877 Osmanlı-Sırp Savaşı sırasında, Vidin Komutanlığı'na atandı. Emrindeki birliklerle İzver tepelerini ve Zayçar kasabasını ele geçirdi. Sırp Ordu-

su düzensiz bir şekilde geri çekilmeye başlayınca Belgrad yönünde harekâta devam etti. Ancak Serasker'in emri üzerine durdu.

En büyük başarısı 1877-1878 Osmanlı-Rus Savaşı'ndaki Plevne Savunması oldu. 145 günlük savunmadan sonra kuşatmayı yarmak amacıyla giriştiği huruç hareketi sırasında şehir çıkışında yaralandı ve esir düştü. Rus Çarı II. Nikola bızatihi teselli etti. Rus Çarı, onun esir düşmesine rağmen teslimiyet sembolü olan kılıcını almadı.

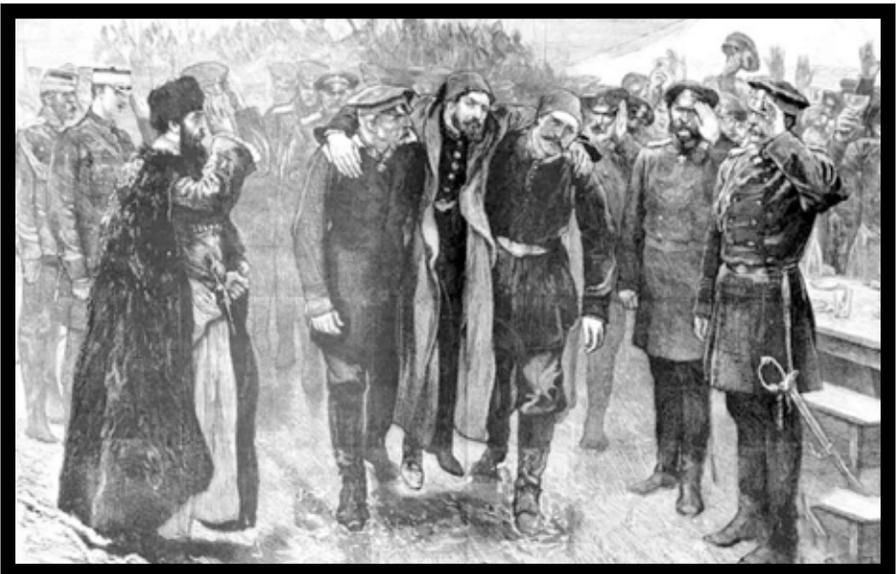

Müdafaa hattı stratejileriyle esir bulunduğu dönemde hem Rus Çarı, hem de dönemin komutanları tarafından örnek alındı. Siper kazma yöntemini ilk bulan kişidir. Bir süre Bugot, Bükreş, Harkof ve Saint Petersburg'da esaret hayatı yaşadı. Rus Çarı tarafından kendisine kahramanlığını takdir amacıyla çifte kartal nişanı verildi.

Plevne Savunmasında esir düşmesine rağmen gösterdiği başarı ve kahramanlık nedeniyle Sultan II. Abdülhamid tarafından 1876 yılında Gazi unvanı verilerek, Müşir rütbesine terfi ettirildi. II. Abdülhamid, Osman Paşa'nın İstanbul'a dönüşü için Serasker Müşir Rauf Paşa'yı "Yaver-i Ekrem ve Fevkalade Sefir-i Kebir" payeleriyle Petersburg'a gönderdi. İstanbul'a gelişi (12-13 Mart 1878) muhteşem bir törenle kutlandı.

İstanbul'a döner dönmez, 14 Mart 1878 tarihinde Hassa Müşirliğine getirildi. Ölümünün sonuna kadar bu makamda kaldı. 1878-1880, 1880-1881, 1881-1885 yılları arasında olmak üzere üç dönem seraskerlik yaptı. 1897 Osmanlı-Yunan Savaşı'nda Osmanlı Ordusu kumandanı Edhem Paşa'dan harbe dair kesin bir cevap gelmemesi ve basında Yunan galibiyetinden bahsedilmesi üzerine 23 Nisan 1897 tarihinde başmüfettiş sıfatıyla hareketi yürütmek üzere savaş yerine gönderildi. Hayatının son dönemlerinde Mabeyn Müşiri görevini de yürüttü.

5 Nisan 1900 tarihinde, İstanbul'da, 68 yaşında vefat etti. Türbesi, onu çok seven ve saygı duyan Padişah II. Abdülhamid tarafından yaptırıldı. Bugünkü istirahatgahı olan Fatih Camisi avlusuna gömüldü.

ÇÖL KAPLANI FAHRETTİN PAŞA (1868-1948)

Fatih Karacık 11/A – Fatih Okyanus Koleji

1868 yılında Rusçuk'ta doğmuştur. Asıl adı Fahreddin Ömer'dir. Soyadı kanununda 'Türkkan' soyadını almıştır. 93 Harbi'nin ardından İstanbul'a yerleşmiştir. 1888'de Harp Okulu'ndan 1891'de Erkan-ı Harbiye'den mezun olmuştur. Ardından kurmay yüzbaşı olarak göreve başlamıştır. Balkan Savaşları'nda Çatalca savunmasıyla Edirne'nin alınmasında önemli rol oynamıştır. I. Dünya Savaşı başladığı sırada miralay rütbesiyle 12.Kolordu kumandanı olarak Musul'da görev alıyordu. 1914'te mirlivalığa terfi etti. 1915'te 12.Kolordu'daki görevine ek olarak Dördüncü Ordu kumandan vekilliği görevini aldı.

Tehcir sırasında Ermenileri yerleştirirken aynı zamanda Urfa, Musadağ, Zeyton ve Haçin'de Ermeni isyanlarını bastırdı. Mekke Şerifi Hüseyin'in isyan hazırlığında olduğunun anlaşılması üzerine Cemal Paşa tarafından Medine'ye gönderildi. Şerif Hüseyin ve oğulları Medine etrafındaki demiryollarına ve telgraf hatlarına zarar vererek isyanı başlattılar. Asiler önce Cidde'ye, Mekke'ye, Taif'e girdiler. Fahrettin Paşa'nın müdafaa ettiği Medine hariç tüm bölgeler isyancıların eline geçti. Kanal harekâtının da devam etmesinden dolayı Hicaz'a destek gönderilemiyordu. Osmanlı hükümetinden sürekli yardım isteyen Fahrettin Paşa bütün imkânsızlıklara rağmen, Medine'yi iki yıl yedi ay boyunca savundu. Yaşanan zorlukları aş-

mak için Fahrettin Paşa askerlerine çekirge yemelerini tavsiye etmiş ve şu konuşmayı yapmıştır: " Çekirgenin serçe kuşundan ne farkı var? Yalnız tüyü yok? O da serçe gibi kanatlı ve uçuyor. Bitki ile besleniyor. Serçe gibi huysuz, serçe gibi asabi. Yediği şeyleri itina ile seçiyor ve temiz şeyler yiyor. Hicaz, Asir, Yemen ve Afrika Araplarının başlıca gıdası çekirgedir. Bedeviler sağlamlık ve zindeliklerini, sebükbarlıklarını yedikleri çekirgelere borçludurlar. Çekirgeyi doktorlarımıza tetkik ve tahlil ettirdim. Bunlar, tetkikat neticesinde çekirgeden yüksek sitayişle bahsetmekte, şifa ve gıda hassalarını saymakla bitirememektedirler. Elhasıl dün, çekirgeleri bahçelerden kovup yok etme tedbirini düşünürken, bugün çekirge geliyor mu? diye yolları gözlüyorum. Hangi mıntıkaya çekirge düşerse, tarifim veçhile istifade edilmesini ve bana da hediye ola-

rak çekirge gönderilmesini arkadaşlarımdan rica ederim.”

Osmanlı hükümetinin Hicaz'ın bir bölümünden çekilme kararı almasına karşı Fahrettin Paşa olası bir yağmaya karşı Medine'de Hz. Muhammed'in türbesi Ravza-i Mutahhara'da bulunan kutsal emanetleri hazırlatarak iki bin askerin koruması altında İstanbul'a gönderdi. Böylece kutsal emanetlerin yabancıların eline geçmesi önlenmiş oldu. Gün geçtikçe Medine'yi Suriye'ye bağlayan demiryollarını korumak zorlaşıyordu. İngiliz casus Lawrence demiryolu hattını takip ederek rayları dinamitle parçalıyordu. Her geçen gün çevresiyle iletişimi kesilmiş ve erzağı azalan Medine bölgesinin tahliyesine karar verilse de Fahrettin Paşa emri altındaki az sayıdaki askerle hem çöl yolunu hem de Medine'yi korumaya devam etti. Hiçbir yerden destek alamayan Medine'de açlık ve hastalık baş göstermeye başladı. Fahrettin Paşa kaleyi tahliye edilmesini söyleyen İstanbul hükümetine “ Medine kalesinden Türk bayrağını ben kendi ellerimle indiremem, tahliye edecekseniz de başka bir kumandan gönderin.” karşılığını vermiştir. Medine'yi İngilizler ya da Araplara teslim etmektense Hz. Muhammed'in kabrini havaya uçurup kendini feda edeceğini söylüyordu.

Bu süreçte Medine şehri direnirken bir yandan Osmanlı Devleti'nin Kanal Harekâtı başarısızlıkla sonuçlanmış, Filistin elden çıkmıştır. Medine'ye en yakın Osmanlı kuvvetleri 1300 km. uzakta kalmıştır. Mondros Ateşkes Anlaşması ile bölgeden çekilmesi gereken Fahrettin Paşa durumdan haberdar değildi. İstanbul hükümetinin anlaşmayı tebliğ etmesi için gönderdiği yüzbaşıyı hapsedirerek İstanbul'u habersiz bıraktı. İngilizler ve Şerif Hüseyin'in kuşatmasına rağmen direnmeye devam edildi. Sonunda İngilizlerin baskılarıyla padişahın mührünü

taşıyan teslim emrini Adliye Nazırı Haydar Molla ile Medine'ye gönderdi. Fahrettin Paşa emri dinlemese de cephane, ilaç ve yiyecek sıkıntısının baş gösterdiği Medine'de kendi askerlerinin baskısına dayanamayıp teslim oldu. Teslim şartlarında “Hicaz Kuvve-i Seferiyyesi kumandanı Fahreddin Paşa hazretleri yirmi dört saat zarfında Hâşimî kuvvetleri karargâhının misâfir-i hâssı olacaktır” dense de Fahrettin Paşa, Ravza-i Mutahhara yakınlarında bir medreseye gitse de Haşimi karargâhındaki çadıra götürüldü. Mondros Anlaşması'ndan yetmiş iki gün sonra Medine şehri teslim edildi ve Şerif Abdullah'ın kuvvetleri Medine'ye girdi.

İngiltere tarafında “Çöl Kapları” olarak isimlendirilen Fahrettin Paşa savaş esiri olarak Mısır'a gönderildi ardından Malta'ya sürgün edildi. İşgalci devletlerin kurduğu mahkemede ölüme mahkûm edildi ancak Ankara hükümetinin çabaları sonucu Malta'dan kurtuldu. Enver Paşa'nın daveti üzerine Moskova'ya gitti. Burada İslam İhtilal Cemiyetleri İttihadı Kongresi'ne katıldı. 1921'de milli mücadeleye katılmak için Ankara'ya geldi.

TBMM tarafından Kabil sefiriğine atandı. Türk-Afgan dostluğunun gelişmesine katkıda bulundu. 1926 yılında yurda döndü. 1936 yılında Türk Silahlı Kuvvetleri'nden tümgeneral rütbesiyle emekliye ayrıldı. 1948 yılında hayatını kaybetti ve Rumeli Hisarı'na defnedildi.

Kaynakça:

TDVİA-Fahrettin Paşa maddesi.

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

Berk Çetin 10/C - Mimarşinan Okyanus Koleji

Mustafa Kemal Atatürk 1881 yılında Selânik'te Kocakasım Mahallesi, Islâhâne Caddesi'ndeki üç katlı pembe evde doğdu. Babası Ali Rıza Efendi, annesi Zübeyde Hanım'dır. Baba tarafından dedesi Hafız Ahmet Efendi XIV-XV. yüzyıllarda Konya ve Aydın'dan Makedonya'ya yerleştirilmiş Kocacık Yörüklerindedir. Annesi Zübeyde Hanım ise Selânik yakınlarındaki Langaza kasabasına yerleşmiş Sofuzade Feyzullah Efendi'nin kızıdır. Milis subaylığı, evkaf katipliği ve kereste ticareti yapan Ali Rıza Efendi, 1871 yılında Zübeyde Hanım'la evlendi. Atatürk'ün beş kardeşinden dördü (Kendisinden önce doğan Fatma, Ömer, Ahmet ile kendisinden sonra doğan kardeşi Naciye) küçük yaşlarda öldü, sadece Makbule (Atadan) 1956 yılına değin yaşadı. Zübeyde Hanımın kısa aralıklarla ölen ilk üç çocuğundan sonra Mustafa, bir matem evi olarak isimlendirilebileceğimiz bu aile içinde dünyaya geldi.

Küçük Mustafa, öğrenim çağına gelince annesinin arzusu üzerine Hafız Mehmet Efendi'nin mahalle mektebinde ilköğrenimine başladı. Kısa bir süre sonra babasının isteğiyle devrinin şartlarına göre modern eğitim veren Şemsi Efendi Mektebine geçti. Bu sırada babasını kaybetti. Ali Rıza Efendi'nin ölümü üzerine, Zübeyde Hanım, Selanik yakınlarındaki Rapla çiftliğinde subaşılık yapan kardeşi Hüseyin Efendi'nin yanına yerleşti.

Çiftlik yaşamı nedeniyle Küçük Mustafa'nın öğrenimi ister istemez bir süre aksamıştı. Fakat çok geçmeden Selânik'e dönüp okulumu bitirdi. Selânik Mülkiye Rüştiyesine kaydoldu. 1893 yılında, Selanik Askerî Rüştiyesine girdi. Arkadaşları arasında zekâsı ve üstün yetenekleri ile kısa zamanda kendisini gösterdi ve öğretmenlerinin sevgisini kazandı. Bu okulda çok sevdiği matematik öğretmenliğini yapan Yüzbaşı Mustafa Efendi, adının sonuna "Kemal" ismini ilâve etti. Böylece adı "Mustafa Kemal" oldu. Selanik Askerî Rüştiyesini bitirdikten sonra 1896 yılında Manastır Askerî İdadisine başladı. Edebiyata olan ilgisi, onda gelecekteki hitabet ve yazılı anlatım ustalığının temelini oluşturdu. Bu okulda -Bursa Askerî İdadisi'nden gelen- Ömer Naci ile arkadaşlık etti. Sonraları ünlü bir hatip olarak tanınacak olan bu kişi, Mustafa Kemal'in hitabet ve edebiyat sevgisinde etkin rol oynadı. Genç Mustafa Kemal, askerî öğreniminin yanı sıra yabancı dil öğrenimini de ihmal etmiyor; yaz aylarında izinli olarak Selânik'e döndüğü zaman Fransızca dersleri alıyordu. Manastır Askerî İdadisindeki tarih öğretmeni Kolağası Mehmet Tevfik Bey, Mustafa Kemal'in tarihe ve özellikle Türk tarihine ilgi duymasında başlıca etken oldu. 1896-1899 yıllarında Manastır Askerî İdadisini bitirip, İstanbul'da Harp Okulu'nun piyade sınıfına yazıldı. Bu okulda-

ki öğrenciliği sırasında arkadaşlarıyla birlikte hürriyet fikirlerini yaymak amacıyla gizli olarak el basması bir gazete çıkardı. 1902 yılında Harp Okulundan teğmen rütbesiyle mezun olarak Harp Akademisine girdi. 1903 yılında ikinci sınıfa geçerek üsteğmenliğe yükseldi. 1903 yılında Harp Akademisi'nin ikinci sınıfına geçmiş ve üsteğmen olmuştu. 11 Ocak 1905 tarihinde de kurmay yüzbaşı rütbesiyle Harp Akademisi'nden mezun oldu. Mustafa Kemal, Harp Okulu'nda ve Harp Akademisi'nde de zekâsı, yetenekleri ve üstün kişiliği ile kendisini arkadaşlarına ve öğretmenlerine tanıtmış, onların içten sevgi ve saygısını kazanmıştı. Askerlik derslerine büyük ilgisi yanında matematiğe, edebiyata ve güzel söz söylemeye karşı da merakı ve eğilimi vardı. Harbiye'de ve Harp Akademisi'nde, memleket ve millet davaları ile ilgilenmesi, düşüncelerini cesaretle dile getirmesi nedeniyle aydın ve devrimci bir subay olarak tanınmıştı. Bununla beraber Harp Akademisi'nden mezun oluşunu izleyen günlerde istibdat ve padişahlık rejimi aleyhindeki düşünceleri ve durumu, şüphe çekerek kısa bir süre İstanbul'da tutuklu kaldı; sonra bir çeşit uzaklaştırma olarak 5 Şubat 1905 tarihinde Suriye bölgesine, Şam'a atandı.

Mustafa Kemal, Şam'da 5. Ordu'nun emrinde kaldığı ve kurmaylık stajını tamamladığı üç yıl içinde Suriye'nin hemen her yerini görevle dolaşmış, memleket yönetimindeki aksaklıkları, ordunun eğitim ve öğretimindeki eksiklikleri daha da yakından görmüştü. Burada 1905 yılında, güvendiği bazı arkadaşlarıyla gizli olarak "Vatan ve Hürriyet Cemiyeti"ni kurdu. Bu arkadaşlarıyla beraber Beyrut, Yafa ve Kudüs'te de kurdukları cemiyeti genişletti. Bir ara gizli olarak Yafa'dan Mısır ve Yunanistan yoluyla Selânik'e geçerek burada da "Vatan ve Hürriyet Cemiyeti"nin bir şubesini açtı ve tekrar Yafa'ya döndü. Bu sıralarda 20 Haziran 1907 tarihinde kolağası (kıdemli yüzbaşı) oldu ve Şam'daki Ordu'nun Kurmay Başkanlığı'nda bir göreve getirildi.

Mustafa Kemal, 13 Ekim 1907'de merkezi Manastır'da bulunan 3. Ordu Karargâhı'na atandı ve bu karargâhın Selânik'te bulunan

Kurmay Şubesi'nde çalışmak üzere Selânik'e geldi. Bu sıralarda Selânik'teki "Vatan ve Hürriyet Cemiyeti" şubesinin kurucularını da içine almış olan "İttihat ve Terakki Cemiyeti", gizli olarak faaliyet halinde idi. Mustafa Kemal de bu cemiyete girerek hizmet görmeye başladı. Memleketin istibdat yönetiminden kurtarılması, yapılacak yenilikler onun da düşüncesiydi. Selânik'e gelişinden kısa bir süre sonra 22 Haziran 1908'de Üsküp-Selânik arasındaki demiryolu müfettişliği görevi de 3. Ordu Karargâhı'ndaki görevine ek olarak Mustafa Kemal'e verildi.

Mustafa Kemal, 3. Ordu Selânik 2. Redif Tümeni Kurmay Başkanlığına getirildi. 31 Mart Vakası olarak tarihe geçen isyanın çıkışı üzerine 15-16 Nisan 1909'da Hüseyin Hüsnü Paşa komutasındaki Hareket Ordusu ile beraber bu ordunun kurmay başkanı olarak Selânik'ten İstanbul'a hareket etti. Hareket Ordusunun İstanbul halkına yayınladığı ilk bildiriye bizzat kaleme aldı. 1909 yılı içinde Selânik'te toplanan İttihat ve Terakki Cemiyeti'nin ikinci büyük kongresine Trablusgarp delegesi olarak katıldı. Bu kongrede, ordunun siyasetten çekilmesini, cemiyetin halkın içindeki teşkilatını genişleterek millete dayanan bir siyasi parti hâline getirilmesini savundu. Görüşlerinin cemiyetin önde gelenlerince paylaşılmaması nedeniyle, kendisini cemiyetten uzak tutarak askerî görevine

verdi. Mustafa Kemal 2. Redif Tümeni Kurmay Başkanlığından yeniden 3. Ordu karargâhına atandı. Mayıs 1910'da, Arnavutluk'ta çıkan isyani bastırmak üzere düzenlenen harekâta, Harbiye Nazırı Mahmut Şevket Paşa'nın yanında görev aldı. 6 Eylül 1910'da Mustafa Kemal'in, 3. Ordu Subay Talimgâhi Komutanlığına ataması yapıldı. Mustafa Kemal bu görevde iken orduyu temsilen aralarında Fethi Bey'in de bulunduğu bir kurul ile birlikte Fransa'daki Picardie manevralarına katıldı. 1911 yılında İstanbul'da Genel Kurmay Başkanlığı emrinde çalışmaya başladı.

Mustafa Kemal,1911 yılında Trablusgarp Savaşı'na gönüllü olarak katıldı. Rütbesi binbaşılığa yükseltildi. Mustafa Kemal bir grup arkadaşıyla birlikte Tobruk ve Derne bölge-

sinde görev aldı. Ekim 1912'de Balkan Savaşı başlayınca Mustafa Kemal Gelibolu ve Bolayır'daki birliklerle savaşa katıldı. 21 Temmuz 1913'te kurmay başkanlığını yaptığı Bolayır Kolordusu, Edirne'yi Bulgarlardan geri aldı. Mustafa Kemal, 27 Ekim 1913'de Sofya Ataşemiliterliği'ne atandı. 11 Ocak 1914 tarihinden itibaren Bükreş, Belgrat ve Çetine Ataşemiliterliklerini yürütme görevi de kendisine verildi. Bu görevde iken 1914 yılında yarbaylığa yükseldi. Mustafa Kemal daha Sofya'da iken, 1 Ağustos 1914'te I. Dünya Savaşı başlamıştı. Mustafa Kemal, gelişen siyasal ve askerî olayları büyük bir dikkatle

izlemekte; bir taraftan da görüş ve düşüncelerini Harbiye Nezareti'ne bildirmekte idi. Ona göre zorunlu hale gelmedikçe Osmanlı Devleti bu büyük savaşın dışında kalmalıydı. Ancak olayların hızla gelişmesi, 29 Ekim 1914'te Osmanlı Devleti'ni de ister istemez İttifak Devletleri yanında savaşa girmek zorluğunda bıraktı. Mustafa Kemal, bu gelişmeler üzerine Başkomutanlık'tan kendisine etkin bir hizmet istedi ise de bir süre bu isteği yerine getirilmedi. Nihayet ısrarı üzerine O'nu, 20 Ocak 1915 tarihinde, Tekirdağ'da oluşturulacak 19. Tümen Komutanlığı'na atadılar.

1914 yılında başlayan Birinci Dünya Savaşı'nda, Çanakkale'de bir kahramanlık destanı yazılıp İtilaf devletlerine "Çanakkale Geçilmez!" denildi. 18 Mart 1915'te Çanakkale Boğazı'nı geçmeye kalkan İngiliz ve Fransız donanması ağır kayıplar verince Gelibolu Yarımadası'na asker çıkarmaya karar verildi. Genelkurmay Başkanlığı 24 Mart 1915 tarihinde Gelibolu'da 5. Ordu kurulmasına karar vermiş, komutanlığına da Mareşal Liman Von Sanders'i atamıştı. Mareşal Liman Von Sanders, muhtemel düşman saldırısına karşı kuvvetlerini üç gruba ayırarak plânını yapmış; Mustafa Kemal'in komuta ettiği kuvvetleri ordu yedeğine almıştı. Mustafa Kemal bu plân gereğince, 18 Nisan 1915 günü tümeniyle Bigalı'ya geçti. İngiliz birlikleri, Fransız kuvvetleri ve Anzak Kolordusu'yla beraber 25 Nisan 1915 sabahı Arıburnu, Seddülbahir ve Kumkale kıyılarından ilk çıkarma hareketine başladı. Kumkale kıyılarından yapılan düşman çıkarması gelişemedi; Seddülbahir'e yapılan çıkarma kıyı topçusunun yoğun ateşi ve kuvvetlerimizin karşı saldırısıyla durduruldu. Arıburnu kıyılarından çıkarma yapan İngiliz birlikleri ve Anzak kolordusu ise karşısında Mustafa Kemal'i buldu. Mustafa Kemal, Arıburnu kıyılarından çıkarmanın başladığını görür görmez, kuvvetleri hızla Bigalı'dan Conkbayırı'na yöneltmişti. Arıburnu'ndan Conkbayırı'na ilerleyen İngiliz kuvvetleri, o gün, Mustafa Kemal'in komuta ettiği 19. Tümen kuvvetlerinin saldırısıyla geri çekilmeye mecbur edildi. Conkbayırı saldırısında Türk askeri görülmemiş bir inanç ve cesaret-

le savaşıyor, tarihin en büyük kahramanlık sahneleri sergileniyordu. Dâhi komutan, kumandanlara verdiği emre şu cümleleri de ilâve etmişti: "Ben, size taarruz emretmiyorum; ölmeyi emrediyorum! Biz ölünceye kadar geçecek zaman içinde yerimize başka kuvvetler ve komutanlar geçebilir!" Mustafa Kemal, Çanakkale Cephesi'ndeki bu üstün başarıları üzerine 1 Haziran 1915'te albaylığa yükseltildi. İngilizler 6 Ağustos 1915 günü Arıburnu'ndan, 7 Ağustos 1915 günü de Anafartalar koyundan desteklenmiş kuvvetlerle yeniden topçu ateşiyle saldırıya geçtiler. Bu kuvvetlerle Mustafa Kemal komutasındaki 19. Tümen kuvvetleri arasında gündüz ve gece şiddetli çarpışmalar oldu. Düşman saldırısının geniş bir cepheye yayılma eğilimi göstermesiyle durum kritikleşti. Bunun üzerine 5. Ordu Komutanı Mareşal Liman Von Sanders'in emri ile komuta değişikliği yapılarak, "Anafartalar Grubu Komutanlığı"na 8 Ağustos 1915 gecesi Albay Mustafa Kemal getirildi. O gece yarısı komutayı ele alan Mustafa Kemal, beklemeksizin 9 Ağustos 1915 sabahı yaptığı saldırı ile ilerleyen İngiliz kuvvetlerini tekrar çıkarma yaptıkları kıyıları itti. Aynı günün akşamı Conkbayırı bölgesine geçerek buradaki kuvvetleri de 10 Ağustos 1915 sabahı saldırıya geçirdi; baskın şeklinde geliştirilen bu saldırı ve süngü savaşları sonucu düşman dört saat içinde Conkbayırı'ndan tamamen atıldı. Böylece Anafartalar bölgesine tam anlamıyla Türkler hâkim olmuştu.

Mustafa Kemal, 25 Nisan 1915 saldırısında olduğu gibi 9 ve 10 Ağustos saldırılarında da bizzat ateş hattında bulunmuş, ateş hattından emirler vermiş, bu davranışı beraber savaştığı subay ve erler için ifadesi imkânsız cesaret kaynağı olmuştu. Conkbayırı'nda kalbini isabet eden bir şarapnel parçasının göğüs cebindeki saate çarpıp geri dönmesi sonucu kesin bir ölümden kurtuldu. Bu savaşlar sırasında gösterdiği kahramanlık, kararlılık ve yüksek komuta yeteneği, kendisine memleket içinde ve dışında büyük ün sağladı. Artık o, "Anafartalar Kahramanı" olarak anılıyordu..

Mustafa Kemal, Çanakkale Savaşları'ndan sonra 1916'da Çanakkale'den Edirne'ye nakledilen 16. Kolordu Komutanlığına atandı. Edirne'deki bu kolordu, Kafkas Cephesi'nin önem kazanması üzerine bir süre sonra aynı adla Diyarbakır'a nakledilince Mustafa Kemal Diyarbakır'da görev aldı. 1 Nisan 1916'da tümgeneralliğe yükseldi. Rus kuvvetleriyle savaşarak Muş ve Bitlis'in geri alınmasını sağladı. 1917'de İstanbul'a geri geldi. Veliâht Vahdettin Efendi'yle Almanya'ya giderek cephede incelemelerde bulundu. Bu seyahatten sonra hastalandı. Viyana ve Karlsbad'a giderek tedavi oldu. 15 Ağustos 1918'de Halep'e 7. Ordu Komutanı olarak döndü. Bu cephede İngiliz kuvvetlerine karşı başarılı savunma savaşları yaptı. Mondros Mütarekesi'nin imzalanmasından bir gün sonra, 31 Ekim 1918'de Yıldırım Orduları

Grubu Komutanlığına getirildi. Bu ordunun kaldırılması üzerine 13 Kasım 1918'de İstanbul'a gelip Harbiye Nezareti'nde göreve başladı.

Memleket ve milletin içinde bulunduğu şartlar ağır idi. Büyük bir savaş sonunda, mağlûp bir devlet olarak 30 Ekim 1918'de "Mondros Ateşkes Antlaşması" adı verilen şartları ağır bir anlaşma imzalanmış, bu anlaşma şartlarına dayanarak memleketin birçok bölgesi galip devletlerce işgal edilmiş, ordumuz dağıtılmış, bütün silâh ve cephane galip devletlerin emrine verilmişti. 15 Mayıs 1919'da Yunanlılar İzmir'e çıktılar. Artık Anadolu'ya geçerek Millî Mücadele bayrağını açmak gerekiyordu. Mustafa Kemal bağımsızlık mücadelesinin meşalesini yakmak ve halkı örgütlemek için çalışmalarında bulunmak istiyordu.

Mustafa Kemal, 9. Ordu Müfettişi olarak atandı ve 19 Mayıs 1919'da Samsun'a çıktı. Artık Anadolu'da başlayan Millî Mücadele liderini bulmuş, dağınık ve bölgesel direnişler bir bayrak altında toplanmaya başlamıştı. 22 Haziran 1919'da Amasya'da yayımladığı genelgeyle "Milletin istiklâlini yine milletin azim ve kararının kurtaracağını" ilan edip Erzurum Kongresi'ni toplantıya çağırdı. 9 Temmuz'da askerlikten istifa etti. 23 Temmuz-7 Ağustos 1919 tarihleri arasında Erzurum, 4-11 Eylül 1919 tarihleri arasında da Sivas Kongresi'ni toplayarak vatanın kurtuluşu için izlenecek yolun belirlenmesini sağladı." Millî sınırlar içinde bulunan vatan parçaları

bir bütündür; birbirinden ayırlamaz." 27 Aralık 1919'da Ankara'da heyecanla karşılandı. Mustafa Kemal, İstanbul'un 16 Mart 1920'de işgali üzerine 19 Mart 1920'de valiliklere ve kolordu komutanlıklarına talimat vererek Ankara'da toplanacak olağanüstü yetkiye sahip bir meclise acele yeni temsilciler seçmelerini bildirdi. Seçimler hızla sonuçlandı ve 23 Nisan 1920'de yurdun her bölgesinden gelen millet temsilcileriyle Ankara'da Türkiye Büyük Millet Meclisi açıldı. Meclis ve Hükümet Başkanlığına Mustafa Kemal seçildi. TBMM, Kurtuluş Savaşı'nın başarıyla sonuçlanması için gerekli yasaları kabul edip uygulamaya başladı.

Bütün bu iç ve dış güçlüklerle, zor şartlara rağmen TBMM Hükümeti, kısa zamanda duruma hakim olarak düşman kuvvetlerine karşı çeşitli cephelerde büyük başarılar kazanmaya başladı. Doğu Cephesi'nde 15. Kolordu Komutanı Kâzım Karabekir komutasındaki kuvvetlerimiz, Oltu, Sarıkamış ve Kars'ı işgal etmiş olan Ermenilere karşı 28 Eylül 1920'de saldırıya geçerek, Ermeni Cumhuriyeti ordusunu mağlup etti. Ermenilerin barış isteği üzerine 2/3 Aralık 1920'de Gümrü Antlaşması imzalanarak bu cephe- de savaşa son verildi. Güney Cephesi'nde Adana, Urfa, Antep ve Maraş bölgelerinde Fransız birlikleriyle yerel kuvvetler arasında şiddetli çatışmalar oluyordu. Sonuçta Fransızlar Maraş'tan, Urfa'dan çekilmek zorunda kaldılar. 20 Ekim 1921'de Fransızlarla yapılan "Ankara Antlaşması", Adana, Mersin, Antep ve diğer bazı şehirlerimizin kurtulu-

şuna uzandı.Bu sıralarda Padişah ve İstanbul Hükümeti de 10 Ağustos 1920'de İtilâf Devletleri ile Sevr Antlaşması'nı imzalamak suretiyle Millî Mücadele'ye ağır bir darbe indirmiş, bir anlamda dış düşmanlarımızla birleşmiş oluyordu.

Yunanlıların Batı Cephesi'nde ilerleyişi, birçok bölgelerimizin kuvvet yetersizliği sebebiyle işgal edilmesi üzerine TBMM Başkanı Mustafa Kemal Paşa, cephe komutanları ile görüşmüş, artık gönüllü yerel kuvvetler yerine düzenli bir ordu kurulması gereğini ilgililere bildirmişti. Millî Mücadele'nin başarısı, bütün dağınık kuvvetlerin tek bir otorite altında toplanmalarına bağlıydı. Artık çeteler halinde dağınık savaşa son verilecek, bütün millî müfrezeler ve gönüllü kuvvetler ordu içinde disiplinli eğitime tâbi tutulacaktı. Bu karar üzerine, TBMM Başkanı Mustafa Kemal Paşa, Millî Savunma Bakanı Fevzi Çakmak Paşa, Genelkurmay Başkanı ve aynı zamanda Batı Cephesi Komutanı Albay İsmet Bey, bütün çalışmalarını düzenli ordunun gerçekleşmesine verdiler. Bu dönem, Millî Mücadele tarihimizin gerçekten en buhranlı, en çetin aylarıdır.

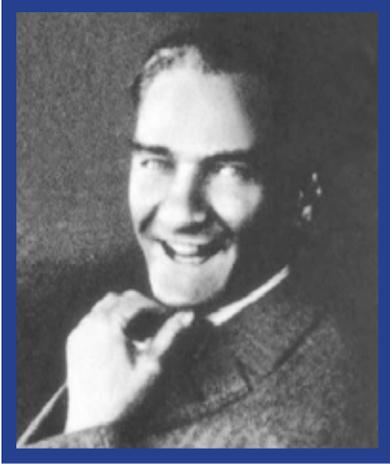
Düzenli ordu kuruldu. 1921'de Yunanlılar, İsmet Paşa komutasında İnönü Meydan Muharebelerinde geri püskürtüldü. Bunun ardından Sakarya Meydan Muharebesi ile Mustafa Kemal'in tarihe geçen ünlü emri burada söylendi. "Hattı Müdafaa yoktur! Sathı Müdafaa vardır! O sathı bütün vatanidir!". Sakarya Zaferi'nden sonra 19 Eylül

1921'de TBMM, Mustafa Kemal'e Mareşal rütbesi ve Gazi unvanı verdi.

Başkomutan Mustafa Kemal Paşa, yurttan düşmanın tamamen atılması için en ince ayrıntılarına kadar hazırlanan Büyük Taarruz ve onu izleyecek meydan savaşı plânını, 27/28 Temmuz 1922 gecesi, Akşehir'e çağırılan ordu komutanlarına açıkladı. Onların da görüşleri alınarak Batı Cephesi Orduları'na 6 Ağustos 1922'de gizli olarak "saldırıya hazırlık" emri verildi.26 Ağustos 1922 sabahı saat 5.30'da topçularımızın ateşiyle Kocatepe'den Büyük Türk Saldırısı başladı. Başkomutan Mustafa Kemal Paşa da bu sırada Kocatepe'de bulunuyordu.Hızla gelişen saldırı sonucu, 26/27 Ağustos 1922 gecesi Yunan ordusunun birçok mevzii düşürüldü. Anî baskın şeklindeki bu saldırı karşısında şaşırان Yunanlılar çekilmeye başladı. 30 Ağustos 1922 günü Dumlupınar bölgesinde 200.000 kişilik Yunan ordusu tamamen kuşatılmıştı."Başkomutan Meydan Savaşı" adını alan savaşta, düşmanın büyük kısmı imha edildi. Başkomutan Mustafa Kemal Paşa, 1 Eylül 1922 günü, komutası altındaki kuvvetlere: "Ordular! İlk hedefiniz Akdeniz, ileri!" emrini verdi.9 Eylül'de düşman İzmir'de denize döküldü.

Kazanılan büyük askerî zaferlerin başarılı sonuçlarını toplamak üzere siyasal faaliyetlere önem verildi. 11 Ekim 1922'de İtilâf Devletleri'yle imzalanan Mudanya Ateşkes Antlaşması ile silâhlar bırakıldı; Türk ve Yunan kuvvetleri arasındaki çarpışmalara son

verildi. Yine bu anlaşmaya göre, Edirne'yi de içine almak üzere Doğu Trakya'nın Yunanlılar tarafından boşaltılması kabul edildi; İstanbul ve boğazlar bazı kayıtlarla idaremize bırakıldı.1 Kasım 1922'de TBMM kararı ile Saltanat ile Hilâfet birbirinden ayrılarak Saltanat kaldırıldı. Artık sıra barış görüşmelerine gelmişti. Lozan Barış Konferansı, 20 Kasım 1922 günü toplandı. Aylarca süren, zaman zaman da çok çetinleşen bu görüşmelerde TBMM Hükümeti'ni İsmet (İnönü) Paşa temsil ediyordu. Nihayet 24 Temmuz 1923 günü antlaşma imzalandı. Bu antlaşma ile yeni Türkiye Devleti'nin bağımsızlığı bütün dünyaca onaylanıyor, millî sınırlarımız çiziliyor, ekonomik alanda Osmanlılar döneminden kalma eski pürüzler temizlenerek kapitülasyonlar kaldırılıyordu. Diploması alanında ka-

zanılan bu sonuç, gerçekten çok önemliydi. Ankara, 13 Ekim 1923'de BMM kararı ile Türkiye Devleti'nin Hükümet Merkezi oldu. Artık mevcut yönetimin isminin de açıkça ifadesi ve ilânı gerekiyordu. Nihayet 29 Ekim 1923 akşamı, yapılan bir Anayasa değişikliği ile Cumhuriyet ilân olundu. Milletvekilleri bu büyük olayı ayakta "Yaşasın Cumhuriyet!" sesleriyle kutladılar. Bu sonucu takiben cumhurbaşkanlığı seçimine geçildi. Ankara Milletvekili Mustafa Kemal Paşa, oybirliği ile Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk cumhurbaşkanı seçildi.3 Mart 1924'te lâik ve bağımsız cumhuriyet rejiminin daha iyi yerleşmesi ve rejim aleyhine oluşabilecek zararlı faaliyetleri engellemek için halifelik de kaldırıldı ve son halifeyle beraber Osmanlı hanedanı yurt dışına çıkarıldı. Artık devletin çağdaş bir

şekil alması, milletin çağdaş uygarlık düzeyine en kısa zamanda erişebilmesi yolunda büyük devrimler birbirini izlemeye başladı. Öğretim Birliği yasası ile eğitim ve öğretimde birlik sağlandı; lâik ve millî bir yol izlendi. Medreseler kapatılarak çağdaş kültürü benimseyen cumhuriyet okulları açıldı. Bu dönem içinde şapka ve kıyafet devrimi yapıldı. Tekkeler, zaviyeler, türbeler kapatıldı; Seriye ve Evkaf Vekâleti kaldırıldı. Lâik devlet ilkesi kabul edilerek din ve devlet işleri kesin olarak birbirinden ayrıldı. Hukuk alanında, Türk Medenî Yasası'yla beraber birçok yeni yasalar kabul edildi. Bilim ve kültür işlerine büyük önem verildi; Türk Tarih Kurumu ve Türk Dil Kurumu kurularak Türk tarihi ve Türk dili üzerinde önemli çalışmalar yapıldı. Atatürk'ün en büyük eserlerinden biri olan harf devrimi meydana geldi; Arap harfleri terk edilerek Lâtin harfleri esasına dayanan Türk alfabesi yapıldı. Üniversite'de de büyük bir reform gerçekleştirilerek ona çağdaş bir nitelik kazandırıldı; bu arada gerek duyulan çeşitli fakülteler ve kürsüler açıldı. Uluslararası takvim, saat ve rakamlar kabul edildi. Kadın hukukunda reform yapılarak Türk kadınına seçme ve seçilme hakkı tanındı. Ekonomik hareketlere önem verildi; ticaret ve millî sanayi geliştirildi. Tarımsal faaliyetler genişletildi. Sağlık işlerine önem verildi. Güçlü bir ordu kuruldu. Yeni Türkiye Devleti'nin temeli olan bütün bu devrimlere "Atatürk Devrimleri" adı verildi. Devrimlerin memlekette daha çabuk ve daha sağlam yerleşmesi için, bütün Türk halkını içine almak üzere, Cumhuriyet Halk Partisi kuruldu; cumhuriyetçilik, milliyetçilik, halkçılık, devletçilik, lâiklik ve devrimcilik Türkiye siyasetinin ilkeleri olarak kabul edildi.

Yeni yükselen Türkiye Cumhuriyeti'nde, Atatürk'e 1926 yılında İzmir'de bir suikast girişiminde bulundularsa da başarı sağlamadılar. 18 Haziran 1926 Mustafa Kemal Paşa suikast girişimi hakkında Anadolu Ajansı'na verdiği demeci şu cümleyle bitirdi: "Benim naçiz vücudum bir gün elbet toprak olacaktır, fakat Türkiye Cumhuriyeti ilelebet payidar kalacaktır."

Mustafa Kemal, devrimlerinin büyük bölü-

münü başardıktan sonra Türk Bağımsızlık Mücadelesi'ni ve yeni Türkiye'nin kuruluşunu anlatan Büyük Söylev'ini yazdı. Bunu 1927 yılında, Parti Kongresi'nde altı gün devam eden büyüleyici hitabetiyle okudu.

Mustafa Kemal Paşa, kurtuluştan sonra memleketi baştanbaşa dolaşarak halka devrimlerin ve yeni Türk Devleti'nin ideolojisini anlattı. 24 Kasım 1934 yılında Meclis, özel bir yasayla kendisine "ATATÜRK" soyadını verdi. Mustafa Kemal, son yıllarında tükenmeyen bir çaba ve heyecanla Hatay'ın anavatana katılışına çalıştı. Genel sağlığında baş gösteren karaciğer yetersizliği zamanla ağırlaştı; siroz gelişti. Bu nedenle son günlerini, hasta ve yatakta geçirdi. 10 Kasım 1938 Perşembe günü saat dokuz beş gece Dolmabahçe Sarayı'nda yaşama gözlerini kapadı. Ölümü bütün dünyada geniş yankı yarattı ve büyük üzüntü yarattı.

Atatürk'ün naaşı, Dolmabahçe Sarayı salonunda özel bir katafalka yerleştirildi. Türk bayrağına sarılı ve başında silâh arkadaşlarının nöbet tuttuğu mukaddes tabut, üç gün müddetle milletin ziyaretine bırakıldı. Cenazenin Ankara'ya nakil işlemi 20 Kasım'da gerçekleştirildi. 21 Kasım'da büyük törenle Etnografya Müzesi'ndeki geçici kabrine kondu. Cenaze törenine bütün dünya devletleri özel temsilciler gönderdi. Çanakkale'de ve diğer muharebelerde ona karşı savaşmış yabancı generaller törende bilhassa dikkati çekiyordu. Atatürk'ün naaşı, 10 Kasım 1953 tarihinde yapılan büyük bir devlet töreni ile Etnografya Müzesi'ndeki geçici kabirden alınarak Anıtkabir'deki ebedî istirahatgâhına gömüldü.

Kaynaklar

Prof. Dr. Abdulhaluk Mehmet ÇAY. "Atatürk'ün Hayatı". 2009.

http://www.ata.tsk.tr/01_hayati/hayati.html

<https://www.kulturportali.gov.tr/portal/ata-turk-un-hayati>

<https://isteataturk.com/g/icerik/Ataturkun-Hayati/67>

Ruşen Eşref ÜNAYDIN, Anafartalar Kumandanı Mustafa Kemal ile Mülakat, 1930, s.31

Utkan KOCATÜRK, Atatürk ve Türkiye Cumhuriyeti Tarihi Kronolojisi, Türk Tarih Kurumu Yayını, 2000,

Kemal ATATÜRK, Nutuk I

Hüsrev GEREDİ, 20. Asır dergisi, cilt: 3

Atatürk'ün Söylev ve Demeçleri II

Cevat DURSUNOĞLU, Millî Mücadele'de Erzurum, 1946

Utkan KOCATÜRK, Atatürk'ün Fikir ve Düşünceleri, 2005

Kemal ATATÜRK, Nutuk II

T.B.M.M. Zabıt Cerideleri, Devre: I, Cilt: XII

Atatürk'ün Tamim, Telgraf ve Beyannameleri, 1964

Nusret ÖZSELÇUK, 30 Ağustos Zaferi, Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi, Sayı:9, 1987

Ruşen Eşref ÜNAYDIN, Atatürk'ü Özleyiş

ATATÜRK, Kemal: Nutuk, cilt: I-III, Türk İnkılâp Tarihi Enstitüsü Yayını, 1961

ATATÜRK, Kemal: Atatürk'ün Söylev ve Demeçleri, I-V, Türk İnkılâp Tarihi Enstitüsü Yayını 1945-1972

BAYUR, Hikmet: Atatürk Hayatı ve Eseri, Güven Basımevi, Ankara 1963

BIYIKLIOĞLU, Tevfik: Atatürk ve İnönü Muharebeleri, Resimli Tarih Mecmuası, cilt: 5, sayı:53, 1954

BORAK, Sadi: Atatürk, Başak Kitabevi, İstanbul 1973

BORAK, Sadi: Ata ve İstanbul, Türkiye Turing ve Otomobil Kurumu Yayını, İstanbul, 1983

ÇAYCI, Abdurrahman: Gazi Mustafa Kemal Atatürk, Millî Bağımsızlık ve Çağdaşlaşma Önderi (Hayatı ve Eseri), Atatürk Araştırma Merkezi Yayını, 2002

ÇELİKLER, Fahri: Çanakkale ve Mustafa Kemal, Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi, Sayı: 9, Ankara 1987

DURSUNOĞLU, Cevat: Millî Mücadele'de Erzurum, Ankara, 1946

DURSUNOĞLU, Cevat: 1919 Erzurum Kongresi'ni Cevat Dursunoğlu Anlatıyor, Konuşan: Dr. Utkan Kocatürk, Ulus gazetesi, 23 Temmuz 1962

EROĞLU, Hamza: Atatürk'ün Üstün Kişiliği, Ankara 1984

GÖRGÜLÜ, İsmet: Atatürk'ün Anıları (Büyük Gazimizin Büyük Hayatından Hatıralar), Bilgi Yayınevi, Ankara, 1997

İĞDEMİR, Uluğ: Atatürk ve Anzaklar, Türk Tarih Kurumu Yayını, 1978 İĞDEMİR, Uluğ: Atatürk'ün Yaşamı, I. Cilt, Türk Tarih Kurumu Yayını, 1980

İLHAN, Suat: Atatürk ve Harp Yönetimi, Atatürk Araştırma Merkezi Yayını, 1987 KARABEKİR, Kâzım: İstiklâl Harbimiz, Türkiye Yayınevi, İstanbul, 1969

KOCATÜRK, Utkan: Atatürk'ün Fikir ve Düşünceleri, Atatürk Araştırma Merkezi Yayını, 2005

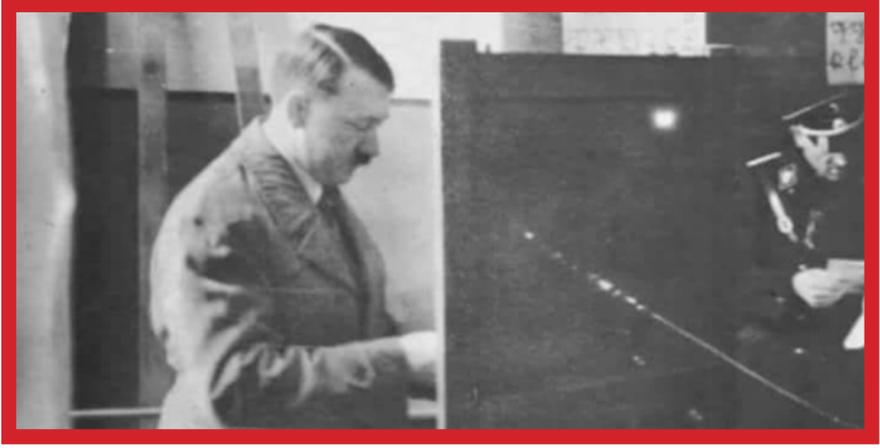
KOCATÜRK, Utkan: Doğumundan Ölümüne Kadar Kaynakçalı Atatürk Günlüğü, Atatürk Araştırma Merkezi Yayını, 1999

ŞİMŞİR, Bilâl N.: İngiliz Belgeleriyle Sakarya'dan İzmir'e (1921-1922), Milliyet Yayınları, İstanbul 1972

TÜRK İSTİKLÂL HARBI, Cilt: I-VII, T.C. Genelkurmay Başkanlığı Harp Tarihi ve Stratejik Etüt Başkanlığı Yayını, 1962-1975

ADOLF HİTLER

Aslıhan Bulut 10/A Fen - Bayrampaşa Okyanus Koleji

Okimilerine göre acımasız bir diktatör, kimilerine göre ise gelmiş geçmiş en başarılı politikacılardan bir tanesi. Bu bakımdan Adolf Hitler'i SSCB'nin tartışmalı lideri Josef Stalin ile aynı kefeye koyabiliriz. Zira Stalin de geçtiğimiz yüzyıla damgasını vurmuş tartışmalı liderler arasında yer alıyor.

Adolf Hitler 20 Nisan 1889 tarihinde Avusturya'da doğdu. Bilinenin aksine kendisi Alman değil, Avusturyalıdır. Hitler eğitim hayatı boyunca oldukça başarısızdı. Bu nedenle ressam olabilmek Viyana Güzel Sanatlar Akademisi sınavına girdi ancak kazanamadı. 1912 yılında Almanya'nın Münih şehrine taşındı. I. Dünya Savaşı'nın patlak vermesi üzerine gönüllü olarak orduya yazıldı. Almanların aldığı büyük yenilginin ardından arkadaşlarıyla bir araya gelerek Alman İşçi Partisi'ni kurdu ve başına geçti.

Daha sonra partinin ismini değiştirerek Nasyonal Sosyalist Alman İşçi Partisi adını verdi. Üyelerine ise kısaca Nazi denildi. Lider olarak kendisine Führer lakabını verdi. Burada aldığı kararlar neticesinde hükümeti devirmek için girişimde bulundu. Fakat bu teşebbüsü başarısızlıkla sonuçlandı. Olayın ardından Adolf Hitler yakalanarak 10 ay hapse mahkum edildi. 1930 Eylül ayında yapılan seçimlerde Nasyonal Sosyalist Alman İşçi Partisi seçimleri kazanarak iş başına geldi. Ülke genelinde yaptığı hizmetlerle Almanya büyük bir kalınma yaşayarak zenginleşti. 1932 yılında Hitler, Şansölye (Cumhurbaşkanı) seçildi. Daha sonra siyasi rakiplerini hızla orta-

dan kaldırarak ülkenin tek adamı oldu.

Gizli olarak Alman ordusunu silahlandırarak bir anda Avrupa'nın üstüne bir karabulut gibi çöktü. Başlattığı II.Dünya Savaşı 65 milyondan fazla insan ölümüyle sonuçlandı. Adolf Hitler'in en büyük ve en trajik hatası şüphesiz ki Rusya'ya savaş açması oldu. Birçok cephede savaşan Alman askerleri arkada kaldı. Savaşın gidişatının Alman aleyhine döndüğünü gören ve yakalanacağını anlayan Hitler 30 Nisan 1945 yılında eşi Eva Braun'la birlikte intihar etti. Ölümünde önce komutanlarına verdiği emirle cesedinin yakılmasını emretti. Bunun sebebi Rus ordusu tarafından ele geçirilip, teşhir edilmek istememesiydi.

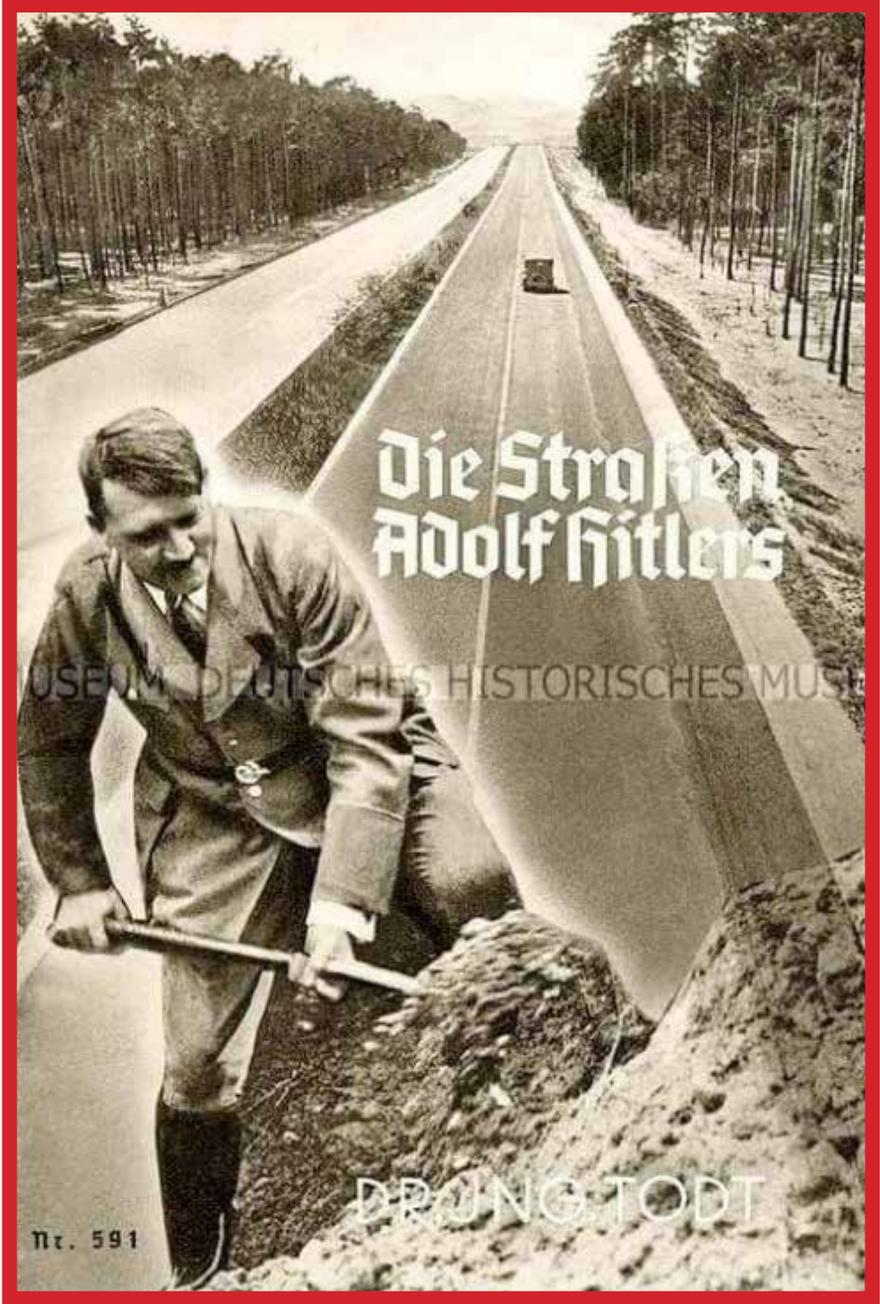
Adolf Hitler ölmeden öne iki vasiyetname yazdırmıştır. Bunlardan biri özel diğeri ise siyasi. Hitler'in siyasi vasiyetnamesi bir öfke çıktığıdır. Yazdıklarına göre: Almanya bütün milletler için bir zehir gibi tehlikeli ve Yahudileri ve Bolşevizm'i kovalamaktan asla vazgeçmemelidir. Almanya'nın geleceğini tartışmasız bu olgu belirleyecektir. Hitler, savaşa girmekte kesinlikle haklı olduğunu savunuyor ve yenilgiden korkak yalancı, basiretsiz komutanları sorumlu tutuyordu. Özel vasiyetinde ise, tüm hayatı boyunca topladığı sanat eserleriyle doğduğu şehir olan Linz'de bir müze kurulmasını istedi. Tüm şahsi mallarını partiye eğer parti kalmamışsa devlete bıraktığını söylüyordu.

Hitler'in doğum günü devletin en önemli üç ismi soldan sağa
(Sepp Dietrich, Hitler, Heinrich Himmler)

Kahverengi gömlekliler

Hitler'in seçimde kullandığı propaganda afişi

“

Millet sevgisi kadar büyük mükâfat yoktur. İstiklâl harbinde benim de milletime ettiğim bir takım hizmetler olmuştur zannederim. Fakat, bunlardan hiçbirini kendime mal etmedim. Yapılanın hepsi milletin eseridir, dedim; aranacak olursa, doğrusu da budur. Mazide sayısız medeniyet kurmuş bir ırkın ve milletin çocukları olduğumuzu isbat etmek için, yapmamız lâzımgelen şeylerin hepsini yaptığımızı ileri süremeyiz; bugüne ve yarına bırakılmış daha birçok büyük işlerimiz vardır. İlmî çalışmalarda bunlar arasındadır. Beni seven milletime tavsiyem şudur: şahsınız için değil, fakat mensup olduğunuz millet için elbirliği ile çalışalım; çalışmaların en yükseği budur.

GAZİ MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

Savaş herkesle, barış sadece onurlu kişilerle yapılır.
Sırrıma sakalımın bir tek telinin vakıf olduğunu bilsem, sakalımı kökünden keserim.

FATİH SULTAN MEHMET

Bağdat'ı almaya çalışmak; Bağdat'ın kendisinden daha mı güzeldi!

IV. MURAD

Kahramanlık, vazifenin bitip ölümün göze alınarak çalışmaya devam edildiği yerde başlar.

FAHREDDİN PAŞA

“Ey askerlerim eğer şehid olursam bu beyaz elbise kefenim olsun. O zaman ruhum göklere çıkacaktır. Melikşah'ı yerime tahta çıkarınız ve ona bağlı kalınız. Zaferi kazanırsak önümüzde çok hayırlı günler olacaktır.”

ALP ASLAN

”

EĞİTİMİN TÜRKİYE MARKASI

OKYANUS KOLEJLERİ

KAMPÜSLERİMİZ

ADANA ☎ 0322 999 19 90	ANKARA - ERYAMAN ☎ 0312 242 13 23	ANKARA - İNCEK ☎ 0312 460 18 88	ANTALYA - KONYAALTI ☎ 0242 229 49 01
ATAŞEHİR ☎ 0216 291 11 93	ATAŞEHİR - 2 ☎ 0216 317 35 34	AVCILAR ☎ 0212 422 80 83	BAHÇELİEVLER ☎ 0212 643 93 63
BAHÇEŞEHİR ☎ 0212 605 06 09	BAYRAMPAŞA ☎ 0212 544 09 99	BEYLİKDÜZÜ ☎ 0212 853 69 00	BEYLİKDÜZÜ - 2 ☎ 0212 853 38 76
BEYKENT ☎ 0212 855 96 96	BURSA - İNEGÖL ☎ 0224 715 91 91	BURSA - NİLÜFER ☎ 0224 413 93 95	DİYARBAKIR ☎ 0412 235 05 05
ÇEKMEKÖY ☎ 0216 641 30 05	FATİH ☎ 0212 521 19 99	GÜNEŞLİ ☎ 0212 515 10 11	HALKALI ☎ 0212 470 40 10
İZMİR - BORNOVA ☎ 0232 325 70 70	İZMİR - MAVİŞEHİR ☎ 0232 300 73 73	KEMERBURGAZ ☎ 0212 360 05 01	MİMARŞINAN ☎ 0212 863 82 82
	SANCAKTEPE ☎ 0216 311 30 81	TATVAN ☎ 0434 827 06 56	

GENEL MÜDÜRLÜK

Talat Paşa Cad. Yeşil Irmak Sk. No: 1 Esenkent - Bahçeşehir / İSTANBUL

okyanuskoleji.k12.tr

444 10 98

Okyanus
Kolejleri